

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petít sor egyszer 20 f.,
minden következőnél 16 f.

Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Vasárnap, január 14.

Ma számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Három évtized.**
- Munkás szanatórium.** Irta: Leitner Ernő dr.
- A Dmke aradi internátusa.**
- A Thököly-tér rendezése.**
- Szemeréi farsang.** Irta: Faragó Jenő.
- A műbőr-gyár részvénytársaság leasz.**
- A petiló és a pénz.**
- Bubics püspök mátkincsel.**
- Czárán Gyuláról.**
- Krivány kiszabadulása.**
- Az amerikai borbiztos.**
- Aktuális emberek.**
- Jubileumok a városházán.**
- A szerelem, mint közséni elleni erőszak.**
- Kovács Gyustáv ímété Debrecenben.**
- A Kardos-iskola.**
- Csarnok: Moran ar családlatos esete.**
Irta: Francois de Rive.

Három évtized.

Arad, január 13.

A magyar közszerolat krónikájában sajátos jelenség gyanánt lép előtérbe az a felfogás, hogy a valódi közhivatal csak az állami intézmények, hatóságok légkörében található fel. Köztudattá lön, hogy csakis az állami tekintély erkölcsi fénye, anyagi ereje képes erős, hivatásának magaslatán álló hivatalnok-sereget nevelni és fentartani. Ezzel szemben az önkormányzat hivatalait többnyire csak afféle stációknak tekintik, melyek elég jók arra, hogy pillanatnyilag keresetforrást nyujtsa-

nak. A városi és megyei hivatalokat rendszerint olyanok keresik fel előszeretettel, kik innen — kényelmes pozícióból — lesik ki, mikor üresedik meg olyan állami hivatal, mely igényeiknek legjobban megfelel; ezt azonban életpályának választva, serény munkálkodással törtetnek az ösvényen előre.

A törvényhatósági közszerolatban nagyon gyakran hiányzik az állandóság, a mely pedig minden haladásnak, minden előremenetelnek főkélléke. Csak az a hivatalnok, aki az életcél komolyságával fogja fel hivatását, csak az az egyén, a ki a kenyérkereset ösztökélő parancsszavától hajtva szolgálja a közszerolat érdekeit: csak az ilyen hivatalnok teljesítheti buzgón, odaadással kötelességét. Hiszen a kötelességérzet kifejlődésének alapja, természetes folyamata az, hogy a városi hivatalnok megismerje közszerolati érdekeit, igényeit, hozzásimuljon a lokális felfogáshoz s amikor mindez megtörtént, megvannak azok a kéllékek, melyek önálló alkotó erejüknél fogva célokat és feladatokat állítanak a becsületes tisztviselő elé. Sok idő, évek hosszú sora kell ahhoz, hogy a tisztviselőben az együttérzés a közszerolat érdekeivel, a lokális törekvésekkel való azonosítás érzete kifejlődjék. De a mikor ezek a kapcsolatok természetes fejlődésükben erős láncolattá kovácsolódnak, akkor már a hivatalnok minden ténykedésében, tevékenységében szinte az öntudatlanság erejével csak egy cél lebeg: a közszerolat érdekeinek istápolása, becsületes munkálkodás a fejlődés és haladás üdvös mesgyéjén.

Arad hivatalnokai többé-kevésbé évtizedek óta szolgálják a várost, csupa olyan egyéniség, akiket az a becsületes törekvés vezérelt a közpálya felé, hogy azon a város érdekeinek előmozdítására szenteljék tevékenységüket. E percben ismét két érdemes közhivatalnok szzerolatati jubileuma adta az alkalmat arra, hogy őszinte örömmel lássuk azt, miként Aradon nem vészett még ki az a közhivatalnok-gárda, mely az ifjukur zsengeségétől az aggkor munkaképes utolsó percéig a város érdekeinek szzerolatába szegődik, s ott kitartó munka mellett meg is marad. *Varjassy Lajos* h. polgármester és *Sarlot Domonkos* főkapitány a mai nappal hivataloskodásuk *harmincadik* évfordulóját éltek meg. Harminc év óta megközelíthetetlen puritán becsületeséggel, odaadó munkássággal teljesítik kötelességüket. Csendben, minden ünnepi lárma és görög-tűz nélkül lépik át ezt a nevezetes évfordulót, melynek mesgyéjén nyugodt lelkiismerettel és emelt fővel tekinthetnek vissza a multak történetére. Senki sem tagadhatja el tőlük jószándékuk tisztaságát, senki sem vonhatja el törekvéseik öntudatos célzatát: mindenki elismeri,

A hétről.

Mű-világ.

Hogy fölalták már a mű-bort,
A mű hajat, bajuszt, —
A műbőrrel hódít világot
Augsburgnak gyöngye: *Just*.

A jó bőr ugys drága nálunk
S e mellett csalfa is:
Megbízhatóbb annál a műbőr,
Mert biztos, hogy hamis.

Kinek pofájáról a szégyen
Miatt a bőr lesül;
Aradra jőjön, — s rája műbőrt
Kaphat helyettesül.

S az állatok között alig kezd
Hire terjedni el,
A konflisó s a réti riska
Is mű-irhát visel.

A mű különb, mint a valódi,
Szébb az igazinál!
És ebben az augsburgi gyáros:
Just iskolát csinál.

Igy, Debrecenbe — lelje benne
Örömet ur, paraszt, —

Leküdenek egy mű-főispánt
Hogy iktassák be azt.

Ilyesmiért nem tud aludni
A méla honfi-gond;
Egy miniszternek a nevében
Nem tűr mű lpszilont.

Mű-indulat és mű erőszak
Mindegyik oldalon,
Valóság egy lesz a hazában:
A mű-forradalom.

Es Arad, a mű-metropolis
Példát követ hamar,
Minden páratlan közgyűlésen
Kitör a mű-vihar.

Ilyenkor van az elemében
S tombol, ilyet, ha kap,
Az igazi Avarffy Imre
S a mű-Steiner Jakab.

S hasonlóval a szín-direktor
Tetőzi be a sort:
Ha Déri elmegy, s nincs utóda,
Hát fog egy mű-tenort.

Fenomenális egy újítás,
Páratlan, nagyszerű,
Kinek is kéne a valódi,
A mikor itt a mű!

... És messzebb, mint akarki hinne
Terjed a mű-ragály,
Száll, elröpül a belga földre,
Hol Lipót a király.

A belga földről távirat hoz
Nagy hirt, szenzációt:
Cleo Merode-ot cserbe hagyta
Az ingatag Lipót.

S a folytatásra meglepődik
Mindenki egyaránt:
Lipót király, deres szakállal
Eivett egy porleányt.

S napi, heti s havi bölcsek
Szaporázzák a szót:
Mi az oka, hogy újra nősült
A huncut, vén Lipót?

S Lipótot, ha őszinte percben
Egyszer megkérdenék:
„A boldogsághoz — azt felelné —
Valami kéne még.

Öreg koromra Amor Isten
Csúfot űzött velem;
Mert érzem, ez nem a valódi
Ez csak — mű-szerelem.“

Forgács

hogy a hosszú idő alatt a város érdekeit szolgálja és előbbre vinni volt céljuk, igyekvésük végpontja.

Amde a harminc évi hivataloskodás, a maga nagy munkálkodása dacára nem hozta meg azokat a gyümölcsöket, melyeket a közönség óhaja, maguknak a tisztviselőknek ambíciója remélt. Jóakaró őszinteséggel kell reá mutatnunk most arra, hogy sem a közbiztonság, sem a város gazdasági ügye nincs olyan állapotban, mint éppen a kor követelményeihez képest lennie kellene. Nem állunk be ünneprontóknak, nem akarjuk egy pillanatig sem a két derék közhivatalnok lelki örömet a panaszok felsorolásával elhomályosítani; csak utmutatást adunk, mely mellett reményét tápláljuk annak, hogy a jövő jubileumkor munkásságuk, tevékenységüknek meg lesz az eredménye, amelyről úgy a város polgársága, mint az ünneplők szívük mélyében a legigazabb jutalom gyanánt ábrándoznak.

Lelkükre kötjük a jubilálóknak, hogy szakítsanak az aradvárosi hivatalokban utóbbi időkben lábra kapott tekintélyhászával. Ne nyídjék, hogy a hivatali talár zordsága, a kiméletlen szigor adja meg a közhivatalnoknak tekintélyét, erejét. Sőt inkább a nyájas modor, az előzékeny szolgálatkészség, a polgárság minden osztályával való barátságos érintkezés az, mely erős szálakkal fűzi egybe a hivatalnokot a közönséggel, mely ezerte több súlyt ad a hivatalnak és annak képviselőjének, mint bármilyen kiméletlen szigorúság.

Azután pedig terjeszszék ki figyelmüket a város fejlődése felé. Mindkét jubiláns olyan hivatalt tölt be, mely ezer alkalmatosságával bőven nyújt módot támogatni a vállalkozásokat, teret nyitni a szabad versenynek és ezek kapcsán fellendíteni a város gazdasági fejlődését. A közbiztonság és a gazdasági felvirágzás ikertestvérek, egyike nem élhet meg másika nélkül, az egyiknek fellendülésével, erősödik a másik is. Csak teljes vagyons

biztonság mellett virágozhatnak kereskedelem, ipar s viszont ahol jólét és bőség van, ott a közbiztonság nincs kitéve veszélyeztető merényleteknek.

E kettős tevékenység egybefolyó jelentősége lebegjen továbbra is tevékenységük iránytűjeként s akkor mindaz, amit az idők mostohasága, sajátos körülmények szerencsétlen összetalálkozása folytán irigyelt tőlünk a sors: rövid idő alatt helyre lesz pótolva. A közintézmények fejlesztése hálás tere a tisztviselőknek. Egy-egy tevékenység igaz eredménye ezek és ezek hálájában leli elismerését. E téren éppen Aradon még sok, sajnálatosan sok tenni való van s ez ünnepeles percekben ezek teljesülését kívánjuk.

A polgárság reményteljes bizodalommal és szeretettel közeledik a két jeles hivatalnok felé. Ugy érzi, úgy tudja, hogy a harminc év tapasztalata, munkálkodása közelebb hozta őket szívéhez. Az együttérzés boldogító tudata sugallja azt is, hogy a polgárság vágyainak légkörében eltöltött harminc év új erőt, lelkesedést fog adni a tisztviselőknek, hogy kettőzött erővel és lelkesedéssel fogják lerakni a közcélok bástyáira munkálkodásuk téglalapjait. Mind a két jubiláns a sors kegyéből a férfi kora teljes erejében élte meg közszolgálatának harmadik évtizedét, mely nemcsak egy dicsőséges mult záróköve, de egy új, ragyogó jövő reménysugara is. Az ő erejüktől, tevékenységüktől a város közönsége még sok hasznosat, sok szépet, jót vár, s hogy ez így legyen, az a polgárság ezreinek őszintén érzett és tolmácsolt kívánsága most, amikor becsületes munka zajtalan ünnepe vonul el a városi közélet e derék két harcosa felett.

TÁVIRATOK

Az orosz forradalom.

Varsó, január 13. A forradalmi szervező bizottságot, melynek tagjai között több előkelőség van, letartóztatták éppen

akkor, amikor egy gyűlésen több magasrangú tisztviselő ellen kimondták a halálos ítéletet.

Tiflisz, január 13. (Pátervári Távirati Ügyndökség.) Tegnap óta Tiflisz, Baku, Erivan és Karszk között a vonatközlekedés ismét rendes.

Franciaország és Venezuela.

Washington, január 12. (Reuter.) A Franciaország és Venezuela közli diplomáciai viszonyt megszüntnek tekintik. Amennyiben Franciaország kívánja, Russel caracasi amerikai követ távirati utasításokat fog kapni, hogy Franciaország érdekeit védje.

Páris, január 12. Valót'án, hogy a francia kormány Venezuelának ultimátumot küldött volna. Természetesen a kormány nem nézheti szó nélkül, hogy a jelenlegi helyzetet a végtelenségig nyújtásák.

A marakkói konferencia.

Madrid, január 13. A Heraldó ezt írja: A marakkói kérdés ma nagyobb nehézségeket okoz, mint valaha. A fehér könyv nem oszlatta el az aggodalmakat és a véleményeltérések sem fognak elsimulni. Az elgezirasi tárgyalásoknak az lesz az alapja, hogy Marokkót saját akarata ellenére is civilizálni kell. Az ennek a célnak elérésére folytatott versengése a hatalmaknak a világpolitikának nagy problémája. Németországnak kötelessége, hogy tulszaporedott népességének növekvő szükségletet kielégíteni törekedjék. Spanyolországnak kellene a konferencián elvitathatlan jogainál fogva a főszerepet vinni. Ha mi — így írja a lap — jogainkat a többi hatalmakéval összekapcsoljuk, így ez nem azért történik, hogy a miénk csökkenjen. Azért megyünk a konferenciára, hogy megtudjuk, ki intervenálhat Marokkóban, mikor, hol és milyen körülmények között és milyen áron történhetik ez meg. A Heraldó képviselőjének egy interjú alkalmából azt mondta Radowitz német nagykövet, hogy meg van arról győződve, hogy az összes hatalmak jóakarata folytán könnyű lesz Algézirassban teljes egyetértésre jutni. Ő a maga részéről mindent meg fog tenni a cél elérésére. Almodover herceg, Perez és Caballeros spanyol követek meghatalmazását a király aláírta.

A Bickford-szanatórium.

Irta: Cholnoky Viktor.

A délamériki csodadoktornak, mr. Bickfordnak a szanatóriumán van az az osztály, amely kizárólag beteg állampók számára van berendezve. A helyiséget legjobban így lehet jellemezni: a komfort és a higiéné szakadatlanul tartó nászünnepe. A falak fehér karraral márványból készültek és üveglazurral vannak bevonva; minden öt percben desztillált, oxigénnel telített és lehűtött vízből való függöny permetezik alá rajtuk, amely a padló szegélyén levő vályukban cirkuálva leöblít minden véletlenül a terembe vetődött bacillust és a tavaszi zivatarban megfürdött erdő illatát leheli bele a levegőbe. A palló tömör és a vastagságtól zöldes opátszínű üvegből van, letakarva abból a rostból szót gyékényvel, amelyből a legfinomabb panamakalapok készülnek. Halaványkék, metszett üvegtáblák, mindegyik felett elektronos szellőztetőkészülék: Bickford szabadalma. Tömör, sárgaréz ágyak, bennük a matrác aszbeszefonadékból készült, az ágynemű fehér selyem, a párnákban toll helyett gummitömörök szerített alpesi levegő van, amelyet mindennap frissen szállítanak a Kordillerák havas ornatról. A széles és tágas teremben mindössze négy ágy van.

Az arequipai választófejedelem (Körkép: kőszvény és gyomortágulás. Az öreg évek óta fekszik a kórházban, odakapja a civillistáját is. Hozzászólt már ehhez a környezethez, csak itt érzi jól magát és semmiféle nagyobb lelki eméclőt nem okoz neki, ha valamelyik szom-

szédos ágyban meghal egy egy őgróf, közjárásági elnök, vagy első konzul. Cinikussá lett, sőt humoristává. Valami megkezdett beszélgetést folytat): És egyáltalán modernebb, természetudományos alapra kellene helyezni az állampótlást is. Ezt a koncessziót meg kellene tennünk a modern haladásnak és a technika vívmányainak.

XI. Kvimbó (Nikarágua királya és gyomorhurutos. Gyakran bőfög. Bányadt hangon felel): Ma már megpróbáltam ezt. Kísérletet tettem arra, hogy leöröre rendezzem be a parlamentet . . . robbanó-motorral.

Arequipa (megcsóválja a fejét): Robbanóval? Veszedelemes.

XI. Kvimbó: Nem a. Csak megbízható emberre kell bízni a motor kezelését és akkor minden jól van. A leörök pompásan működnek. Nekünk megmarad az erő, a nép pedig megkapja a lovat.

Arequipa: Nincsenek ma már megbízható emberek.

XI. Kvimbó: De vannak.

Arequipa: Kik?

XI. Kvimbó (meggyőződéssel): A gazemberek. Azok, akik pénzért vagy kitüntetésért dolgoznak. Ezek teljesen megbízhatóak, mert matematikusan kiszámítható, hogy mennyi szolgáltatásért mennyi ellenszolgáltatást adnak. Érzelmileg ingadozások itt teljesen kizárhatók a számlákból. Másodosztályú Takova — másodosztályú államcsiny. Négyezer maravédi kegydíj = párba a jó ügyért, szurás bezárásával . . . A királyoknak természetesen kellene tényszerűen a gazembereket. Jaj annak az országának, amelyben nincsenek gazemberek.

Elmés Jemelján (vezénias. Népe szeretete ruházta fel a melléknevével. Harsány hangon kezd énekelni): Voltam király Beóciában, csodálatos nagy ur valék . . . (Két ápoló berohan, pokróccal letakarják a fejét. Jemelján elhallgat.)

XI. Kvimbó: Ejnye, de kellemetlen ember ez!

Arequipa: Majd megszokja, kedves kollega ur. Tudja, az életet úgy kell venni, ahogy van és bele kell nyugodunk abba, hogy a Balkán Balkán marad még a Bickford-szanatóriumban is. Hiába, a szárazság és a nevelés meglátszik még a betegágyon is. Nézze például ezt a másikat, ezt a szegény gyereket, milyen csöndes és hogy el tud játszani reggeltől estig az ólomkatonáival. Látszik rajta, hogy nem diszciplínázott dinasztából való, hanem ősi, ragyogó multu családból. Őseitől örökölte a csöndes, nyugodt modort és a paralizist.

XI. Kvimbó: Paraliztikus?

Arequipa: Igen. Nem tehet róla, úgy született. Dicső elődei szerezték meg neki birodalmát és agylágyulását.

XI. Kvimbó: Ki ez tulajdonképpen?

Arequipa: Hogyan? Nem tudja? Ez Hetedik Cosimo, Paraguay és Uruguay császára. Tizenhat éves korában már trónra lépett, de mivel az a véletlen szerencsétlenség történt meg vele, hogy a legszeles agylobonyei már a születésekor hozzá voltak nőve a koponyacsontjához, rövid kétévli istenkegyelme után ide jutott, Bickford kegyelmébe. Most egész nyugodtan és csöndesen játszik itt az ólomkatonáival, akiket rajztáblán tesznek elője a paplanjára. Hallgassa csak . . .

Munkás szanatórium.

(Az aradi kerületi pénztár terve.)

Arad, január 13.

Körülbelül 12 év óta működik a kerületi pénztár Aradon, csendes, rendeltetésének megfelelőleg, évenként a munkások ezrelt gyógyítva és segítve, — mindezekről a nagyközönség alig vett tudomást, mert a pénztár saját erejéből állott fenn, a közjótékonyt sohasem vette igénybe. Utóbbi napokban a helybeli sajtóban hírek jelennek meg, melyek a pénztár újabb tervéről hoztak rövid ismertetést; ezen tervnek keletkezéséről, annak mikénti létesítéséről akarom a következőkben az érdeklődőket tájékoztatni.

Azon törvényalkotások között, melyek szociális jellegűek és a munkás sorsa javítására hoztak, mindenesetre legfontosabb és leghasznosabb a kerületi pénztárak alkotása, hasonló ehhez az ipartestületi, valamint a gazdasági pénztár felállítása (kisebb méretekben) és kifogja ezt egészíteni a még mindig készülőben levő munkás baleset-biztosító pénztár. Mindazok külföldi mintára készültek és különösen a kerületi pénztárakról szóló törvény a Németországban már rég működő „Bezirks-Kassen” mintájára épült fel. Mégis kezdetben mindezek a pénztárak már nagy nehézséggel küzdöttek, nem volt vagyoni alapjuk, melyre támaszkodhattak volna, az állam maga semmivel sem járult azok megkezdéséhez, a számlítás, melyre a törvény alapult, hiányos volt, a közönség maga idegenkedve fogadta, a munkások a teher alól, melyet a törvény rájuk rótt, ahol lehetett, szabadulni igyekeztek, maguk a jótéteményt élvező munkások pedig mindenképp túlságosan kiaknázni akarták. Így aztán ezen alkotás hosszú ideig nem tudott népszerű lenni, és az országban igen sok a pénztárak közül válságos helyzetbe került és hogy rendeltetésüknek megfelelőhessenek, a befizetendő heti járulékokat egymásután emelték.

Aradon a pénztár a maga erejéből alakult és észszerű broszítás, takarékos utján, alakulása óta rendszeresen felelt meg hivatásának, sőt többet nyújtott munkásainak, mint amenny-

nyit a törvény kontemplált, mert betegelt nem csak orvosi segélyben részesíté, gyógyszerekkel látta el, kórházi költségeit fizette, heti segélypénzt és halálzási segélyt nyújtott, — de azonfelül az egyes tagok családjaikat is orvossal és gyógyszerekkel látta el, itt a városban és vidékén nagy számú orvosokról gondoskodott, sőt szükség esetén speciálistákat is alkalmazott. Mindezeket az igazgatóság helyes takarékoskossággal és az adminisztráció olcsó berendezésével tudta elérni, — azonban a törvény azon kötelezettségének nem tudott eleget tenni, hogy az évi összbevétel 10°/_o-át tartalékalapjára gyűjtse, mert inkább a munkások igényeit akarta kielégíteni és így a tartalékalap álladéka nagyon lassan emelkedett.

Az utóbbi évek válságos viszonyai, nagyobb gyárak megszűnése, a létezők resztringálása meghozta az aradi kerületi pénztár válságát is, és az igazgatóság nem akarva az egész tartalék-alapot felemészteni és deficitbe vinni az együletet, kényszerült a kereskedelmi miniszter-től a heti befizetési díjak felemelését kérelmezni, amit a miniszter engedélyezett is, nem a kért minimális összegben, de fölemelte a befizetendő heti járulékokat egy teljes harmaddal. A pénztár igazgatósága ezzel szemben elhatározta, hogy a nagyobb jövedelemnek megfelelőleg a munkásoknak, az egyesület tagjainak többet is akar nyújtani, kibővíti a segélyezésének programját többlényeges engedménnyel, a tartalék-alapját erősebben dotálta és végül a napokban azon nagyszabású akcióját indította meg, mely hivatva van összes munkásainknak egyik fő vágyát kielégíteni, t. i. a munkás szanatórium felállítását.

Hogy ez szükséges és üdvös folytatása a pénztár működésének betegelt ellátása tekintetében, hangsúlyozni felesleges, a pénztárak legtöbbje Németországban már bír saját szanatóriummal, a szomszéd Temesvár már a múlt év végén megnyitotta munkás szanatóriumját.

Ennek felállítását az igazgatóság rövid időn belül reméli keresztülvihetni és abban akarja saját kezelési irodáját, nagyszabású ambulatóriumát és a súlyosabb betegek részére szolgáló kórházi osztályt elhelyezni, szóval egy oly munkás otthon akar létesíteni, hol a beteg

munkás minden bajának orvoslását megtalálja. De szükségesnek véli az igazgatóság ezt nyújtani ellenértékül a nagyobb befizetéssel szemben is, mert jól tudja, hogy az a pár fillérenyi heti fölemelt befizetés a munkás nehéz keresetéből kerül, annak a munkás vegye hasznát is.

Fenntartása ezen intézetnek biztosítva van az évi jövedelemmel, — felállítására azonban a közjótékonyt szorul. Az igazgatóság elnöke: Csukor László, ki maga jöpidával előjárva már letett a szanatórium felállítására 500 koronát, széleskörű akciót indított, melyben a jótékony lelkű embereket, de külsőn a munkaadókat, a nagy gyárak és intézetek tulajdonosait hozzájárulásra szólítja fel. Minden adományt köszönettel fogad az igazgatóság és minden adomány által közelebb ér a megvalósításához a humánus terv.

Alapítói lesznek a szanatóriumnak, akik 1000 koronát egyszerre fizetnek le, pártolói pedig azok, akik 5 éven át évenként 200 koronával járultak hozzá. A munkaadók, kik a munkások érdekeit szívükön hordják, bizonyára nem fognak elzárkózni a nemes e cél támogatásához.

Dr. Leitner Ernő.

Szomorú farsang.

(Bálok alkonya. — Tavassz a télben. — A unalmas főváros.)

Budapest, január 13.

Egy hét óta farsangolunk. A kalendárium szerint ugyanis farsang van január hatodika óta és bárha semmi külső jelenség nem mutatja ezt, kétségtelen, hogy az egyetlen örökifjú herceg, Karnevál ő fensége itt van és itt marad a kalendárium másik stációjáig: hamvazó szerdájig.

De azért még sincs farsang, ha csak — a politikában nincs! A nagy bálók, a farsang igazi mulatságai az időn késnek az éji homályban, hír se hallik róluk, egy árva kis kommuniké se jelenti a jöveteleiket. Tavaly ilyen idő tájt és minden esztendőben ilyenkor: hatalmas zászlók lengedeztek az Andrássy-úton, a Kosuth Lajos-utcában és mindenütt, ahol forgal-

Cosimo (reszketeg kézzel rakosgatja katonáit, amelyekből az egyik csapat kékre, a másik meg vörösre van festve): Para ... Para ... Ne-em ... Uru ... Uru ... e-nem ...

Arequipa: Hallja? folyton csak ezt adogja. Birodalmára gondol.

XI. Kvimbó: Szegény fiu, még csak tizen-nyolc éves és máris így elfoglalják az uralkodás gondjait.

Cosimo: Para ... Para ...

Arequipa: ... lizis ... lizis. Bickford bizalmasan megmondta nekem, hogy már csak napjai vannak hátra szegénynek. Hiába, minden földi emulandó ...

Elmés Jemelján (harsányan kezd énekelni): Voltam király Beociában, csodálatos nagy ... (Két ápoló berohan, pokróccal letakarják a fejét. Elhallgat.)

XI. Kvimbó: Ejnye, de kellemetlen ember ez! Arequipa: Majd megszokja, kedves kolléga ur, majd megszokja. Csak türelem, türelem. Lásd én már nyolc éve vagyok itt és mindenhez hozzászoktam. Humorosan kell venni az ilyen dolgokat.

Cosimo: Para ... Para ... Ne-em ... Uru ... e-ne-em ... a katonáim, a katonáim ... (A kezével úgy tesz, mintha tollat fosztana.)

XI. Kvimbó: És a császár? Ő mióta van itt? Arequipa: Mindössze két hónapja. Mikor bejött, még egészen jól beszélt, sőt pár napig még türelemesen uralkodott is. De az agylágyulás nem tréfál, Bickford azt mondta nekem, hogy a fejében már csak olyan valami van, mint a tejbenfőtt darakása.

XI. Kvimbó: Az én házi orvosom azt mondta,

hogy a lágy egy feketévé lesz. Olyanná, mint a kávézacc.

Arequipa (eltűnődve): Lehet. Higyje el, hogy mindenféle agyvelőbajnál többet ér egy kis közsvény, meg gyomortágulás. Különösen, ha az embernek utána küldik a szanatóriumba a civilistát. Nézze, nézze!

Cosimo (nyugtalanokdni kezd, a kezével energikus mozdulatot tesz, — életében először — és egy csomó ólomkatonát lesöpör a pallóra): A katonáim ... Uru ... Para ...

Arequipa: Tudja, hogy ennek vége van? Láttam már pár agylágyulást ezen az osztályon kimulni, mind így kezdte el a végét. Majd meglátja, mindjárt tollat foszt.

Cosimo csakugyan elkezd tollat fosztani. Reszkető keze összeverődik a katonák fölött, az ujjai görcsösen zongoráznak a levegőben, az arca hirtelen beesik és ibseni fakóságot ölt.) A katonák ... a katonáim! Para ... Para ...

Arequipa: Ennek vége van. Bickfordot kellene hivatni ...

Cosimo A ... Hah ... aa-a-a ... hah ... U-u-u-u ... (Hanyatt esik a vánkoston, az arca egyszerre rémségesen öregre változik, olyan, mintha hetvenéves volna. Görcsös, erőszakos mozdulattal kap az ólomkatonák után, azután megint tollat foszt.)

XI. Kvimbó (rémülten): Arequipa, nézze csak! A császár! A császár! Nézze, eltűnt az ágyból és most egy öreg ember fekszik ott helyette. Nézze, ki az az öreg ember?

Arequipa (meg akarja őrizni a humorát, de a hangja mégis reszket kissé, azon érzik meg, hogy nem egészen illetlen a jelenettől:

Hogy az az öreg ember kicsoda? Edes kollégám, az ugyanaz a kis degenerált, paralizált fiu, aki öt perccel ezelőtt volt. Nézza, éppúgy szorongatja a katonáit, mint akkor, amikor behozták ide és amikor még szinte valami kis pirosság is volt az arcán. Kivülről öregnek látszik, de a lelke azért épp olyan degenerált, éretlen és gyerek most is, mint volt akkor, amikor a koponyacsontjához hozzánőtt agylebenyekkel világra született — Isten kegyelméből. Ha, (elgondolkodik) ... ha példázatot akarnék mondani, azt mondanám, hogy a hirtelen megöregedése azért van, mert a História lépést egyet előre, ő meg nem mozdult utána. És aki helyben akar maradni, az zökkenészerűen öregszik meg ... (Szünet). De nem akarok példázódni. Ez a szegény, éretlen kis császár meghal, mert az őseitől rárótt kötelességnek, meg a ma elevenerejének az eredeje: paralizis. Nézze: még egy kicsit tollat foszt, aztán ... aztán átmeleg a negyedik dimenzióba.

Cosimo: Uru ... Uru ... Para ... Para ... (huhogva.) A katonáim, a katonáim ... (Széles, erőszakos mozdulattal kap oda a rajztáblához, az ólomkatonák a földre hullanak, csak pár kék marad ott a dunnán.) A katonák ... a katonák ... (Hanyatt esik, egy kicsit meg tollat foszt, aztán meghal.)

Elmés Jemelján (harsányan énekel): ... csodálatos nagy ur valék ... (Az ápolók berohannak, pokrócot takarnak a fejére. A pokróc alól félig kísértetiesen, félig komikusan döng elő az ének: Voltam király Beociában ...)

masabb a város. És tavaly ilyen idő tájt nygban ülészek a bálbizottságok . . .

Csöndes, szomorú ez a mostani farsang!

Mintha bizony a kalendárium tévesztette volna el a dátumokat. Nemcsak a farsanggal tévedett eképen, hanem másban is. Igy például azt mondja, hogy most tél van: hideg, havas, zuzmarás tél idő. Ha az ember a kalendárium szerint gondolkoznék, azt kéne hinnie, hogy oda künn térdig ér a hó, hogy a telegráf drótokról megfagyva potyognak le a verebék, hogy az embereknek vörösre fujja orrát-fülét a téli szél és hogy — hol a boldogság mostanában, barátságos meleg szobában . . .

Nos hát ez is tévedés. Oda künn, — tesék csak kitekinteni az ablakon, — tavasz van. Verőfényes, szép tavasz! A nap olyan melegen süt, hogy lekivánczolnak rólunk a városi bunda és ha nem zseniroznók magunkat éppen a kalendárium előtt, talán lawn-tennis ruhában járának és panama kalapot csapaúnk a fejünkbe. Mert tavasz van és — a kalendáriumunk tévedett! . . .

Külömben pedig semmi ujság itt nálunk. Semmi szenzáció! Se primadonna-válság, se más hecc, se semmi különös esemény. A főváros olyan, hogy egy apácaklastromhoz hasonlítható leginkább. Az embereknek elfogyott a hangjuk és befagyott a szavuk . . . valami különös, valami érthetetlen fásultság fogta el az embereket és itt olyan csönd van, olyan mély-séges csönd, hogy az ember szinte rosszul érzi magát tőle! . . .

Es várunk valamire és nem tudjuk, hogy mire. Talán a Fedák Sári legközelebbi fölép-tére, talán a Küry Klári hazatérésére, talán egy új csillag feltűnésére . . . ki tudná azt megmondani, hogy mire várunk.

En nem tudom és te sem tudod, testvérem az Urban; hanem velem egyetemben te is várod, várod, várod a nagy ismeretlent, aki föl villanyoz ismét egy kicsinyég, hogy elmul-jék rólad ez a nagy, ez a végtelen, ez a kellemetlen unalom! . . .

Addig is legyünk türelemmel! . . .

Faragó Jenő.

A petíció és a pénz.

(A belényesi petíció-ügy vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A belényesi petíció furcsa véget ért. A Kuria annyi herce-hurca után véget vetett az egész petíció-ügynek, alkotmányos játéknak és az eljárást megszüntette.

A dolog ott kezdődött, hogy a belényesi függetlenségi jelöltje Bartha Ferenc volt, de a legnagyobb erőfeszítés dacára a szabadelvű párti Bunteanu Jánost választották meg. A párt ezután petícióval támasztotta meg a mandátumot. Valahogy kiszélték, hogy törvény értelmében az eljárás, tanukihallgatás, tárgyalás stb. költségeinek felét az ellenpárt tartozik fizetni. Ugy okoskodtak tehát, hogy hadd folyjon a perpatvar, az alkotmányos játék ősi magyar szokás szerint a végtelenségig — majd fizet az ellenpárt, Bunteanu János.

A Kuria a vizsgálat megtartására, a tanuk kihallgatására kirendelte Belényesre a nagyváradi tábla egyik legkiválóbb jogászát: Plopu Györgyöt.

A táblabíró folytatta is a vizsgálatot, a tanuk kihallgatását addig, míg a 3000 korona, amit Bartha Ferenc letétbe helyezett, el nem fogyott. Akkor aztán azt mondta: A vizsgálatot törvény értelmében addig nem folytathat-

tom, míg újabb három ezer koronát nem deponáltak.

Megijedtek ettől a szótól a jó belényesiek. Mert a játék csak úgy szép, ha pénzbe nem kerül. Az pedig igen nagyon meggondolandó, hogy Bartha Ferenc alkotmányos játéka 3000, vagy úgy lehet még 20.000 koronát megér-e?

Nem is fizettek a belényesiek egy krajcárt se, hanem kérték a Kurit, hogy a költségek felének megfizetésére utasítsa a Bunteanu pártot. A Kuria e kérést elutasította. Ekkor részrehajlósággal vadolva Plopu Györgyöt, kérték a vizsgálat felbontását és új vizsgálat elrendelését.

Természetesen a Kuria a belényesiek kívánságára nem helyezte vád alá Plopu Györgyöt, hanem visszairt erőlyesen, hogy ha 15 nap alatt nem fizetik le a vizsgálat folytatásához szükséges 3000 koronát — akkor az egész ügyet megszünteti.

Ez a tizenöt nap karácsonykor elmúlt. A belényesiek pedig pénzt most se deponáltak. A Kuria tehát tegnapelőtt értesítette Plopu Györgyöt, hogy ez ügyben az eljárást megszünteti, kéri egyúttal az összes iratoknak hozzá való felterjesztését.

A Dmke aradi internátusa.

(Fölvétel és megnyitás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Innen onnan két esztendeje már annak, hogy a legifjabb magyar közművelődési egyesület, a D. M. K. E. megindította hadjáratát, amelynek bevallott célja: a délvidék meghódítása a magyar kultúrának. Nehezebb ez minden véres hadjáratoknál, melyeket a D. M. K. E. terránumán valaha vívott kard karddal, ököi ökölrel, de áldottabb és eredményben dusabb is lesz valamennyinél.

Mert immár nem füves legelőkért, gabona-termő mezőkért, kincses méhü hegyekért, halál teli folyókért vívatik a küzdelem, hanem: lelkekért.

Lelket pedig még soha sem hódítottak meg acéllal és paragrafussal, mert annak láthatatlan erején kicsorbul a hatalom pallosa. Lélekkel csak lélek szállhat szembe diadalmasan, haragvó indulatokkal a szelid békülékenység, daccal az engedékenység, izzó gyűlölettel a százszor szent szeretet, melyből egy fonálnyit többet megköt, mint egy pázsma harag és kevélység. Szeretet: ez az az ige, melynek jegyében megindult az áldott küzdelem s ebből a küzdelemből ki kell a részét venni mindenkinek, akinek van eszköze a küzdelemre: tanítónak, papnak, hivatalviselőnek, művészeknek, írónak. Két esztendeje áll fenn e kultúregyesület és kitartó buzgó munkássággal oly szép eredményeket ért el, amelyek szinte bámulatosak.

A D. M. K. E. elnöksége hivatalosan közli, hogy 1906. évi szeptember hó 1-én Szegeden, Aradon és Makón megnyílnak az idegenajku gyermekek számára épített *tápiintézetek* és a felvételért a D. M. K. E. elnökségéhez Segedre kell fordulni.

Ujabbán ismét Jerszeg és Kula községekben állítat fel gazdag népkönyvtárat a kultúregyesület amely a nép és vándor könyvtárat létesít a déli Magyarország mindama községeiben, amelyeknek előjárósága e kérelmével a D. M. K. E.-hez fordul. Szép eredményekkel működnek a D. M. K. E. osztályai is. A kultúregyesület gazdasági osztálya *Latinovics Géza* elnöke alatt fejt ki szép munkásságot. A D. M. K. E. tudvalevőleg a magyar nemzeti kultúra ápolása, erősítése, fejlesztése céljából alakult. A nemzeti szellem érvényesülését kívánja az állam élet minden ágában, a társadalmi élet

minden megnyilvánulásában. Mert tudja és érzi hogy ez az ország csak akkor lesz teljesen magyar, ha kulturáját a nemzeti szellem hatja át, ha az az ősi erő, mely a magyar népben e szellemet fenn tudja tartani képes lesz-e földön lakó népek lelkét lebilincselni, szellemi világát hatalmával és nagyságával betölteni. Ez okból óhajtjuk azt: nyilvánuljon meg a nemzeti sajátosság vonzó ereje a kereskedelemben, gazdaságban és iparban is.

Az egyesület ez évben is közel négy ezer drb. fajbaromfit oszt széjjel a D. M. K. E. ama tagjai között, akik e célból kérelemmel fordulnak az egyesülethez. Itt említjük meg, hogy újabbán beléptek a D. M. K. E. örökös tagja közé 1000 koronával: *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár*, az alapító tagok sorába 200—200 koronával beléptek: *Dumbravica* és *Tótvárad* községek, *Gyulicza* község, *Lupest* és *Baja* községek *Békéscsaba* község, *Elek* község.

TANÜGY.

(—) Siketnéma gyermekek iskoláztatása. A vallás és közoktatásügyi miniszterumnak 1904. évi 11158 számú rendelete folytán a siketnéma aradi államilag segélyezett iskolája kerületébe Arad, Békés, Bihar és Csanád vármegyék tartoznak. Tehát ebből a négy vármegyéből veszik föl ide a siketnéma gyermekeket. 1906. szeptember 1-jére mintegy 15 új növendéket (fiúkat és leányokat) vesznek föl az első osztályba. Folyamodni le később február hóban kell. Tanítási díjat nem kell fizetni. Valaszbélyeg beküldése mellett közelebbi fölvilágosítást is ad az igazgatóság.

A Thököly-tér rendezése.

(Kérvény a városnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A Thököly-térnek és a szomszédos utcáknak számos lakója a napokban kérvényt fog benyújtani Aradváros tanácsához, melyben a Thököly-piacteret gyökeresen, végleges rendezését és szabályozását kérik. A kérvény indokolása oly meggyőzően fejtegeti a rendezési munkálatoknak szükséges és sürgős voltát, hogy a városi tanács, valamint a törvényhatósági bizottságnak februári közgyűlése előreláthatólag nem fog elzárkózni az érdekeltek kérelmének teljesítése elől.

Kétségtelen, hogy a Thököly-tér, melynek méreteivel és szabályosságával csak a Szabadság-tér vetekedhetik, közegészség, forgalmi és szépészeti szempontokból egyaránt megérdemli, hogy nemcsak az érdekelt környékbeli lakókra, hanem az egész város közönségére való tekintetből minél előbb véglegesen és sikeresen rendeztessék. Ennek módzatait a kérvény nem jelöli meg, nyilvánvalóan nem azért, mintha a folyamodók ezt részletkérdésnek tekintenék, hanem inkább azon okból, mert nem akarnak e tisztán hatósági feladatot képező intézkedésnek ki nem forrott eszmékkel irányt szabni.

Az eddig is számos aláírással ellátott kérvény egész terjedelmében így szól:

Alulírottak azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk a tekintetes Tanácshoz, miszerint a Thököly-piacteret és az azt környező kocsi utakat a mai kor követelményeinek és egy modern piac igényeinek megfelelőleg *véglegesen és gyökeresen rendezni* kegyeskedjék.

Kérésünket a következőkkel indokoljuk:

A Thököly-piacter tagadhatatlan a város le szabályosabb és legszebb terét képezi és annál nagyobb sajnálattal tapasztaltuk, hogy ezen tér rendezése érdekében eddig vajmi kevés, ugyszólván semmiféle történt.

A román templommal szemben levő homokolt terület gödrével, egyenetlenségeivel, esős időben alig átjárható tócsáival egy-egy sárfészket képez, nyáron pedig a legkisebb lég-

Áramlat miatt a fölszállott por nemcsak a piacot látogatókra és az ott elárusítandó élelmi cikkekre káros, hanem az egész környékre nézve is legnagyobb mértékben kellemetlen és az egészségre nézve ártalmas.

Egészségi szempontból is *teljesen tarthatatlan a jelen állapot*, mert részben a piaci piszoknak e-ő általi kimosása, részben betaposás által évtizedek óta átitatott és beszennyezett homokolt terület, továbbá zűldség, állati hulladékok, különösen pedig a hentesek állása alatti vér rothadásnak indulva, az egész város bevásárló közönsége egészségét annál is inkább veszélyezteti, mert ezen piaci céokra használt területek a jelen állapotukban a hatóság eddig is kifejtett legjobb akarata mellett sem tarthatók tisztán. Élelmi cikkeknek a fő dőn erős, szennyvíztől áztatott ruhákon való áruállítására pedig leghatározottabban káros.

Mindezek előrebocátása után kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy ezen tiszteletteljes kérelmünket annál is inkább teljesíteni, illetve a Thököly-tér rendezését radikálisan és szolidan megoldani kegyeskedjék, mert tekintettel a tér nagy terjedelmére, kevésbé szolid megoldás mellett tetemes föntartási költségek hárulnának a városra, másrészt pedig a folytonos javításokkal egy a közlekedést, mint a piaci forgalmat bolygatnák illetve akadályoznák.

Figyelemmel arra, hogy a Thököly tér jelenleg úgy szólván tarthatatlan állapotban van és annak rendezése égetően szükséges, tisztelettel kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy a tér rendezését *lehetőleg még 1906-ban eszközöltetni kegyeskedjék*. Amennyiben pedig a rendezés költségei az 1906. évi költségvetésbe már föl nem vehetők, úgy kérjük a tér szabályozási munkálatainak költségeit az 1907. évi költség-előirányzatban első helyen fölvenni.

A kioszk reformja.

A Baross park kioszkjára nem akadt bérlő; tavaly még fogott a város egy baleket, aki néhány száz koronát adott a bérléért; az idén azonban csak úgy kap a város vállalkozót, ha ráfizetni hajlandó. A ráfizetéstől akarja a bérlő pótolni, amit az esős vasárnapokon elveszt, a főpincér pedig, amit a váratlan viharok alkalmával bliccelnek.

Ha a város nem hajlandó ráfizetni, akkor nem lesz egyéb hátra, mint hogy Arad házikelésbe veszi a kioszkot. Persze akkor valami ságer kell. A kioszk tetején jáékbarlangot csinálnak... Ezt nehéz keresztül vinni. A kioszk terraszán állandó orfomot szerződtenek... Ez meg egy kicsit költséges. A kioszkot állandóan jégbe hűtik: Ez ellen meg dr. Grossmann Jakab tiltakozna. A bizottságokban, a melyekből a fele kibukik, másik felét pedig a polgármester kihagyta, megszületik az eszme. A kioszkban

maguk a tanács tagjai fognak kiszolgálni, konyakot, sört és retket vajjal. Akkor csak föllendül ez a szerencsétlen kávéház?

A műbörgyár részvénytársaság lesz

(A szervezés munkája.)

— Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13

Az aradi műbörgyár létesítése végett indított mozgalom a mai napon olyan stádiumba jutott, hogy bizvást remélhető a nagyszabású akció sikere és alapossá lett a kilátás arra, hogy a ránk köszöntő tavaszon mint befejezett tényről lehet majd beszélni az aradi műbörgyár megalapításáról. A városháza emeleti kistermében ma délután tartott értekezlet meghányta-vetette a gyáralapítás tervezetét és abban állapotodott meg, hogy *részvénytársaság* útján hozza létre a gyárat, amelynek vezetője maga a gyár szabadalmazott cikkeinek föltalálója, Just I. J. jelenleg augsburgi gyáros lesz. A gyár körül aradiak is érdekelve lesznek, amennyiben a napokban kibocsájtandó részvényjegyzési fölhívásra — amint az előrelátható — elegendő számmal lesznek majd az aláírók.

Az értekezletet Varjassy Lajos h. polgármester nyitotta meg, aki úgy a maga, mint az alapítók nevében köszönetet mondott a jelen voltak érdeklődéséért. A tegnapiélt tartott értekezletnek, mint a h. polgármester mondta, az volt a célja tulajdonképen, hogy az Aradon tervezett műbörgyár iránt felköltsék a figyelmet, ami sikerült is. Pusztán erkölcsi támogatással azonban nem lehet fölláttani a gyárat, hanem meg kell tenni azokat az intézkedéseket, amelyek egy gyár alapításának előfeltételei. Ebből a célból Mandl Vilmos dr. készített egy tervezetet, amely a részvények aláírására való fölhívást is magában foglalja. Hogy az iverk melőbb befolyjanak, az annyival inkább szükséges, mert egy fővárosi bank igazgatója olyan nyilatkozatot tett, hogy ha Aradváros közönsége nagyobb összegű részvények jegyzésével járulna az alapításhoz, gyorsabban kieszközölné a banktól az alapítás finanszírozását. Végül annak a szükségét hangoztatta, hogy az értekezlet alakítson egy bizottságot, mely a finanszírozás tekintetében is kezébe vegye az ügyet.

Ezután Mandl Vilmos dr. magyarázó adalokkal kísérve bemutatta a részvények jegyzésére szólító fölhívást, melynek szövege ez:

„Magyar Műbör Gyár Részvénytársaság”, vagy az alapítandó részvénytársaság alakuló közgyűlése által elhatározandó más cégelnevezés alatt létesítendő vállalat alapítóje részvények jegyzése által biztosítandó.

A műbörgyár székhelye és telepe Arad sz. kir. városban lesz.

A részvénytőke 500.000 K., azaz ötszázezer koronában állapítatik meg.

A részvénytőke teljesen befizetendő 2500 darab 200 korona névértékre szóló részvényre oszlik.

A társaság határozatlan időre alakul.

A műbör szakemberek véleménye szerint a butor-, kárpitos, könyvkötészet, diszművek, cipész-, kocsai, s ijgyártó- és sok más ipari célra igen jutányos árban és kitűnő minőségben gyártható az aradi kereskedelmi- és iparkamaránál letétbe helyezett minták és minőségek szerint.

Azonkívül a vállalat a villanyos készülékekhez, sodronyokhoz és kábelekhöz szükséges és általában *elszigetelésekhez szükséges lemezeket és szalagokat* fog gyártani.

Mindkét nemű gyártmányával az ország szükségletének fedezésén kívül a kontinens minden piacán a versenyt föl lehet venni és határtalan fogyasztási területen lehet a gyártmányt a kedvező termelési előfeltételek folytán mindenütt értékesíteni.

A kormány és Arad sz. kir. városa részéről a vállalat a legmesszebbmenő kedvezményekben fog részesítettetni az illetékes helyeken történt kijelentések szerint.

Arad sz. kir. város egy új és nagy lendületet vevőnek ígérkező iparvállalattal fog gazdagodni.

Mielőtt a részvénytársaság tervezete kibocsáttatnék, mely lényegében a fennebbieket fogná tartalmazni, — tisztelettel alóírottak tájékozást kívánnak szerezni aziránt, hogy Arad sz. kir. város közönsége részéről mennyi részvény jegyzésére számíthatnak az alapítók és e célból avval a kérelemmel fordulunk Arad sz. kir. városnak az iparfejlesztést előmozdítani és egy igen szépen gyümölcsözőnek ígérkező vállalatot támogatni onajtó t. közönséghez, hogy az alábbi iver az a részvénydarabszámot, illetve összeget bejegyezni sziveskednék, melyivel a részvényaláírási iver a vállalathoz hozzájárulni kíván és melyivel a vállalatot támogatni kívánja. *Amennyiben a részvényjegyzési iver három hónapon belül ki nem bocsáttatnék, úgy az alábbi jegyzések visszavonnak tekintendők.*

A részvénytársaság szervezési módjának ismertetése után Glück Károly szólalt föl, aki annak a nézetének adott kifejezést, hogy ha az alapítók nagyobb tőkével vennének részt az alapításban, mint 50.000 koronával, akkor a közönségnek nagyobb ambíciója volna, készségebben járulna hozzá a tervhez és nagyobb volna a bizalma. Azt ajánlja, hogy az alapítók a részvények 25—30 százalékát jegyezzék.

Just I. J. azt válaszolja, hogy ők nemcsak az 50.000 korona készpénzzel vesznek részt az alapításban, de magát a szabadalmazott találmányt is beadják, ami szintén értéket képvisel. Mivel pedig ő maga kíván a vállalat élére állni, ez szintén biztosítékul szolgálhat arra, hogy a találmány minden országra nézve a társaság számára lesz értékesíthető.

Varjassy Lajos h. polgármester indítványára kimondta az értekezlet, hogy bizottságot alakítsa a részvénytársaság toborzására. A bizottságnak Domány József az elnöke, tagjai pedig: Varjassy Lajos h. polgármester, Lócsa Rezső adóügyi tanácsnok, Kristyó János, Steigerwald Alajos, Reinhart Gyula, Mandl Vilmos dr., Weiss Márk, Wadovszky Gusztáv, Eles B. la dr., Fankelstein József és Olár Jusztin. Ez a bizottság kibocsájtja a részvényjegyzési fölhívást azzal, hogy az iveret február elsejéig juttassák vissza. Fölkéri majd a takarékpénztárakat is, hogy fogadjanak el és gyűjtsenek aláírásokat. Ha az aláírási iver terminusa lejár, értesíteni fogják Just gyárost, aki annak idején Aradra jön és az aláírások mennyisége szerint ezután megteszi a további intézkedéseket.

MULATSÁGOK.

Farsangi levél.

*

Adassék levelem annak a szökének,
Akiről lantomon zengett annyi ének,
Aki nek kék szemét el most se feledtem,
Pedig — azóta, hej! — de megöregedtem.

Adassék levelem a saját kezébe,
Ha nem járulhatok jómagam elébe,
Ha nom mondhatom el néki szemtől-szembe,
Hogy sohse vagyok már igaz jókedvembe,
Hogy ritkán nevetek, gyakoribb a sirás...
Mondjon el csak mindent néki ez az irás!

*

Farsang van hát újra, mint volt akkor régen,
Amikor szebb csillag pompázott az égen;
Amikor te meg én tüzes táncot jártunk,
Amikor te meg én rózsás jövőt vártunk!
Farsang van hát újra!... Táncolnak a párok,
Báiba, mulatságba magam is eljárak;
Hallgatom a nótát, de sehogyse' tetszik,
Pedig a cigány, az nagyon is' igyekszik!...
Farsang van hát újra!... De milyen unalmas,
A mulatozásra sehogy se alkalmas;
Nem tüzes a tánc se, amelyet most járnak,

Nincs igazi kedve, egyetlen egy párnak.
Nem kurjant nagyokat már az előtáncos,
Akár csak a frakkja; kivasalt, nem ráncos,
Akárcsak egy herceg, oly kimért ökelme,
Elsőrangú ur és másodrangú elme!
A bálozó lányok sápadtak, csendesek,
Szőrnnyen jól nevelték és szőrnnyen rendesek,
Majdnem valamennyi petrezselymet árul
S le nem veszi szemét az édes mamáról.
Ami hogyha táncot lejt, az aztán csak furcsa, —
Kinevetné érte Panni, Mária, Julcsa! —
Ugrak jobbra-balra, de nem tánc az, kérem,
Láttára nem pezsdül, — elalszik a vérem!
A mamák se ülnek bársony kanapéra, —
De a lányaiknál ifjabbak ők néha! —
Trécselnek, pietykáznak, amíg birják szuszszal
És kokettálnak is egyszerre vagy huszszal...
Nincs semmi vidámság a mostani bálon
Olyan, mint a rossz hús szép ezüstös tálon,
Mint cifra köntösben a nyomor, szegénység...
Nincs semmi jókedv itt, nincs semmi reménység!

Vagy tán olyan a bál, mint volt akkor régen,
Mikor még szebb csillag pompázott az égen,
Mikor még te meg én tüzes táncot jártunk,
Mikor még te meg én rózsás jövőt vártunk!...
Vagy tán olyan a bál?.. Es csak én változtam
Mióta tevéled utolsó bálodtam?
Vagy tán olyan a bál?.. Es mássá én lettem?
Meg is kopaszodtam, meg is öregedtem!
Meg is savanyodtam, meg is házasodtam...
Mit szólsz hozzá, édes, hogy hová jutottam!

Adassék levelem annak a szőkének,
Akiről lantomon zengett anyi ének,
Akinek kék szemét el most se feledtem.
Pedig — azóta, hej! de megöregedtem!

Miracó.

Turisták estélye.

Az Aradi Turista Egyesület mai második estélye is minden tekintetben fényesen sikerült. Az estélyt hangverseny vezette be. Blaschka Ernő fölolvasást tartott a turisztikáról és az amatőr-fényképészetről, úgy mutatva be ezt a sportot, mint közművelődési tényezőt. A figyelemmel hallgatott érdekes tanulmány után zenezám következett; Striffler Erzsike, a hangverseny-termek ismert szereplője zongorázta el Rovák Imre Magyar ábrándját, zajos tapsokra ragadtatva a közönséget valóban művészi játékával. A műsor harmadik pontja Hoffmannak A tavasz című triója volt, melyet Fekete Margit zongorán; Dittrichstein Viktor gordonkán és Dörre Jenő hegedűn mutattak be, élvezetes, összevágó előadásban. — Zima Tiborné szavalata váltotta ki ezután a közönség tetszését; Mohos Ágostonnak Márta asszony és Jörgné Draskóczy Ilmának Férfi és nő című költeményét szavalta el bájosan, sok kedvességgel és közvetlenséggel. A hangverseny befejező száma Burnold F. A pusztai sir című műve volt, melyet Pollák Terka énekelt és Striffler Erzsike játszott hozzá a zongora-kísérettel; a közönség oly zajosan tapsolta őket, hogy vissza kellett menniök a pódiumra és magyar dalokat adtak elő.

A hangverseny után kezdetét vette a tánc, amelyen a következő hölgyek vettek részt:

Leányok: Barthel Gizuska, Bruckman Ilonka, Bruckmann Bözse, Banda Margit, Berta Gizella, Czirkál Irén, Czirkál Margit, Cziráky Gizella, Herczog Irén, Herczeg Róza, Joanovits Erzsike, Joanovits Vilma, Horváth Lujzika, Horváth Gizike, Frank Ilonka, Fekete Margit, Lechner Rózsika, Lakner Erzsike, Michelbauer Márta, Markovich Mariska, Nagy Emma, Pollák Terka, Steigerwald Ilonka, Steigerwald Bözse, Schiffer Józsa, Schiffer Margit, Schiffer Sári, Soket Mariska, Stoll Stefán, Striffler Erzsike, Striffler

ler Julcska, Vaszits Erzsike Vaszits Lenke, Zima Irén.

Asszonyok: Berta Béláné, Berta Tituszné, Blaschka Ernőné, özv. Barthel Sándorné, Czei ler Lajosné, Cziráky Alajosné, Dittrichstein Bernátné, Dörre Gusztávné, Erdős Hugóné, Elekes Gáspárné, Frank Pálné, Fekete Imréné, Faix Jakabné, Holló Istvánné, Horváth Mihályné, Hajdu Jánosné, Hamar Mihályné, Joanovits Antalné, Kajdos Józsefné, Kulcsár Istvánné, Kiss Jánosné, özv. Király Gyuláné, Kvitschala Henrikné, Markovits Györgyné, Máthé Béláné, Nagy Sándorné, Steigerwald Alajosné, Schiffer Mátyásné, Szalay Lászlóné, Stoll Károlyné, dr. Schmidt Jánosné, Striffler Józsefné, Tenner Lászlóné, Tomastyik Jánosné, Wirth Jánosné, Vaszits Józsefné, Zima Tiborné, Zoffman Nándorné.

(=) A szegénytanulók bálja. Már jeleztük, hogy ez évben február hó 8-án, a Fehér Keresztben lesz a szegénytanulók hangversenypyel és tombolával egybekötött táncmulatsága. A rendezőség serényen munkálkodik azon, hogy az idei bál is méltó legyen az előbbihez. Nagy meglepetés lesz a hangverseny, városunk zenei kitűnőségei ígérték meg közreműködésüket. Lesz még tombola is, melyre már érkezik a sok szép tárgy a jószivektől. A bál-rendezőségnek általában az az igyekezete, hogy a közönség szórakozzék s ez sokba ne kerüljön. A mulatság sikerének egyik biztosítóka Hauser Károlyné fáradozása.

A szegénytanulók bálján tartandó tombolára Simon Karolin polg. leányiskolai igazgatónőhöz a következők küldtek adományokat: Mayer Miksáné 20 drb. olaszkep. Fischer Irén 20 drb. olaszkep. Szabó Albert 2 nipp 2 cserép művirág, 1 hamutalca, 1 hajsütő, 1 lámpa. Dr. Schuster Henrikné 2 naptár, 2 pohár, 2 doboz illatszer, 1 üveg talca, 2 dísz tárgy. Kell Manoné 2 virágtartó, 1 nipp, 5 lámpatalca, 2 asztalfutó, 4 fényképtartó, 4 kötet könyv, 1 hamutalca és 1 munkakosár. Hauser Károlyné 1 majolika virágcserep, 1 munkakosár, 1 üveg Kugler compot, 1 óratartó és 1 ékszer tartó. Özv. Kintzig Józsefné 4 virágtartó, 1 dísz tá, 1 üvegkorsó, 8 nipp, 2 hamutartó, 1 levélneszék, 1 kép és 1 dísz tárgy. Hirschl Zsigmond és neje 1 kötet Gartenlaube Illustration. Kopp Erzsike 1 bársony párna, Hermann Gyuláné 3 váza, 3 csésze, 1 tükör és 1 gyertyatartó. Halmi Andorné 4 virágtartó, 2 tortakendő és 2 nipp. Kintzig Gézané 3 nipp, 1 váza, 1 hamutartó, 1 tükör, 1 névjegytartó, 1 kötet regény és 1 kézimunkakosár. Fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

(=) Az aradi hivatalosolgák betegsegélyző és temetkezési egylete f. hó 6-án tartott táncvigalma alkalmából a következő adományok és felülfizetések folytak be: 80 koronát Wenckheim Frigyes gróf, 20—20 k. Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, Aradi első takarékpénztár, Aradmegyei takarékpénztár, Aradi ipar- és népbank, Aradi polgári takarékpénztár, „Viktória” takarékpénztár és hitelintézet, Széchenyi gőzmalom, Neuman testvérek, Weitzer János gép- és waggonyár, Avarfy Károly dr., Vásárhelyi Béla 10—10 kor.: Adriaai biztosító társulat, Első magyar ált. bizt. tag., Breda Viktor gróf, Urbán Iván, Kintzig János, Pongrácz, Weisz Mór és fiai, Máté Jánosné, Kovács Arturné, Tenner László, Tóth Endre, 7 koronát özv. Nikodém Jánosné. 5—5 k.: Kintzig Géza, Andrányi Kálmán utódai, Mayer Dániel, Mészáros János, Hegedűs László, Csutak Károly és fia, Csernovics Diodor dr., Kossuth Lajos sztalaltársaság, Barabán Béla-asztaltársaság. 4—4 kor.: Beles János, baró Bohus Istvánné, Mairevitz Mór, Funkelstein József. 3—8 koronát: Bing Vilmos, Nemes Géza, Urbán Péter, Pohl Károly, Kovács György 2 40 koronát Bakó Józsefné, D. Szabó Mihály. 2—2 koronát Bisztriczky József, Ladányi Sándor, Keresztes Gyula dr., I. T. L., Goldschmidt Mihály, Hady Antal, Lócs Rezső, Parecz Béla dr., Ransburg Sándor, Fábian László, Lamzer János, Kohn S. N., É. és Armin, Glück Dezső, Domány József, Duna biztosító társulat, Kneffel K. és fia, Vajda István dr., Ring Lajos, Berger Gyula, Cziráky Alajos, Földes Kelemen, Kelemen, Kell Lipót dr., Dálnoki Nagy Lajos dr., Hajós Arpád, ifj. Klein Mór, Fejér Gyula, Nachtnébel Ödön, Varjassy Arpád, Varjassy Lajos, Hoffmann Antal, Nikolits Sándor, Abrai Lajos, Pecsénye István, Schwell Gusztáv, Pecsénye Lajos, Sturm Károly, Simen István, Lakatos Miklós, Stein Sándor, Püzesay Miklós, Domán Sándor, Assael József. 1 60 kor. t. R. Nagy András.

1—1 kor. t.: Kresz Ferenc, G. G., Scheffer Henrik, özv. Andrányi Károlyné, N. N., Feiffer György, Csiga Lajos, Dajka István, Szász Katicza, Szesz Róbert, Schwarz Zsigmond, Baur Péter, Bartha László. 60—60 fil.: Bösszornényi András, Szeibert Péter, Patriarkof József, Tokai György. 40—40 fillért: Knész István, Szabó József, Fazekas Lajos. 30 fil.: G. Gy. és N. N. 5 korona. Mindazok, kik e nemes célra szives adományaikkal és felülfizetéseikkel hozzájárulni szivesek voltak, fogadják a bált rendező bizottság nevében alulírottak szívből jövő hálás köszönetét: Máté János, b. b. elnök. Pecsénye István, b. b. jegyző. 114

Czárán Gyuláról.

(Egy magyar turista életéből)

Arad, január 13.

A menyházai Paradeiser-villában minap elhunyt Czárán Gyuláról ma az alábbi érdekes adatokat kaptuk:

Czárán Gyula már ifju korában mindenkit bámulatba ejtett éles elméjével. Ezért a család személfénye, büszkesége volt. Egy közéleti vezérférfiúnak fényes jövőjét rajzolgatták maguk elé a hozzátartozók és joggal is, mert igen gondos nevelésben részesítették és anyagi javakban is bővelkedett. Pozsonyban, majd Bécsben jogot hallgatott. Azután visszatért birtokára, mert homlokán égett a költészet muzsájának csókja és fényes álmokat szövögetni csak a hatalmas Bihar hegység természeti szépségeinek szemléleténél tudott. Valami bizonytalan vágy égette, füzte, ezért kereste majd az igazságot, majd az öröksépet és mivel önje nem volt képes azokban teljesen felolvadni, nyelveket tanult és hosszabb utazásra indult. Majd újból visszatért régi szerelméhez, a hegyekhez, de előbb már mint meglett férfiú beiratkozott a selmecbányai akadémiára, hogy orografiai és geológiai ismereteket szerevezve szakértői szemmel vizsgálhassa azokat a természeti szépségeket, amelyekbe mint ifju, laikusként lett szereimes.

Ezzel a lépésével Czárán végleges frigrre lépett a turistasággal. Családot nem alapított, hogy független maradhasson. Az erdők sötét rengetege, a zugó patakok, égbe nyúló sziklák és a mások előtt félelmes barlangüregek pótoiták a meleg házi tűzhelyet, a családtagokat pedig a bátor turisták, — akik őt mindig gyerekes rajongással vették körül.

Több vizes és barlang felfedezése után első nagyobb szabású turista alkotása a Meleg-Szamos forrás vidékének feltárása volt, melyet az E. K. E. megbízásából és annak költségén végzett. Ezt követte gyors egymásutánban a Galbina, az Izbuk Ponor, a Csodavár, Rézbánya és Székelyó vizes környékének feltárása, amely munkálatokat mind nagy szakértelemmel, páratlan leleményességgel hajtotta végre akképen, hogy mindig csak a nyers kiadásokat számította fel. Minden munkájához csak hosszas tanulmányozás, megfigyelés után fogott és így aztán turista körutáiból nem maradt ki semmi látni való és azokba mindig új felfedezéseket és gyönyörű kilátó pontokat kapcsolhatott bele.

1902. évben fejezte be a Mezladi-cseppkőbarlang, a Bulcs-völgy és a Révi-sziklaszoros feltárását, a múlt évben pedig a Tur Koppándi hasadék turista útját. És hogy mennyi szép terve hiúsult meg, azt csak irodalmi hagyatékból lehet majd megállapítani.

Nyaranként egy-két hónapot mindig Biharfüreden töltött, azonban ideje itt is folytonos munkában telt el. Saját költségén folytonosan utjelzéseket, utakat készített s bátran el lehet mondani, hogy Magyarországon Biharfüred környéke van turistaságilag legtökéletesebben kidolgozva. Alkotásairól, körutairól külön

kalauz-könyvet adott ki. Bihar-füred természet szépségeiről két kötetben regéket írt, amelyekben költői lelkületének édes bus sóhajtásai vannak papírra téve.

Hegyi vezetőket képzett ki, a szaklapokban folytonosan cikkeket írt. Dolgozatai a turisztasági irodalomnak valóságos gyöngyei. Egy szóval vas következetességgel, hangya szorgalommal nagy anyagi áldozatokat hozva, férfikorának java részét a turisztaság fejlesztése és a természeti szépségek kikutatása körül való munkában töltötte el. Programjában volt a Retyezátnak, a Fogarasi hegláncnak kikutatása, de az utolsó szivdobbanásnak egyszerre minden szép tervet csírájában kellett megfojtania. Most nyugszik esendesen, siri álmát aludva a menyházai temetőben és bíába nézünk szét révedező sírj szemekkel, nem találunk senkit, aki az általa félbehagyott munkát folytatni eléggé erős, eléggé tehetséges és eléggé ideális lehetne.

Krivány kiszabadulása.

(A feltételes szabadlábrahelyezés kérdése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13

Maholnap öt esztendeje lesz, hogy Krivány Jánost, a megyei árvapénztár sikkasztóját az aradi királyi törvényszék kilenc esztendei fogházra ítélte. Az ítélet kiszabásakor a nagystilű sikkasztó már három esztendeig szívta a fogház levegőjét, mint vizsgálati fogoly, de a büntetésből csak két esztendőt számítottak le ezen a címen.

Ha az elsőbíróság ítéletét nem változtatták volna meg, Krivány Jánosnak most telt volna le a háromnegyed büntetése, amely után tudvalevőleg feltételes szabadlábrahelyezésnek van helye. A Kuria azonban odamódosította az ítéletet, hogy a vizsgálati fogságból három esztendőt vett kitöltöttnek. Ennek folytán Krivány már 1905. tavaszán kérte feltételes szabadlábra bocsátását, a kérésnek azonban az igazságügyminiszter nem adott helyet, mivel Krivány az árvák pénzét sikkasztotta el s tettének egyedüli rugója az uraskodási vágy volt.

Krivány azóta nem is folyamodott újból a szabadlábrahelyezés iránt, mert tudomásáraadták, hogy ugyanis hiába tenné. Nyugodtan végzi a fogházban a reábizott irodai munkákat s a rabok ágyai fölé helyezendő fatáblákra való felírások elkészítését. Most Leitner Győzővel, az állomási postahivatal sikkasztójával egy cellában van elhelyezve, s nehezen várja a szabadulás idejét, amely már nincs is olyan messze.

Krivány a jövő évi március 20-ikán szabadul ki a fogházból, ahová 1898. január 30-ikán került. Kerek kilenc esztendeig, egy hónapig és husz napig tartó fogság után akkor kerül ismét a társadalomba.

Hogy mit fog csinálni, milyen foglalkozásba kezd, egyelőre nem tudni. Talán elmegy valahová diurnistának, talán a családja fogja a megélhetésben segíteni, de mindenesetre igen szerény viszonyok közé cseppen azaz ember, aki fizetésén kívül hétszáz ezer koronát költött az árvák pénzéből fölösleges uri passziókra s akinek működését még most is nyögi a vármegye pótdadókkal megterhelt közönsége.

Fabián ajándéka.

Egy szekéredék képpel köszönt be Fabián József a városháza elé. Esztendőik hangyaszorgalommal gyűjtött kincseit, elmúlt századok értékben megnövekedett vásznait hozza, hogy a szülővárosának felajánlja. Jó szívvvel, lelkesedéssel adja, legyen az a város galériájának fundamentuma.

Hanem a polgármester zavarban van. Mit csináljon ő azzal a sok képpel. Ugyis csupa lép már a városháza, amit a tárlaton összevásároltak, azzal kikárpitozták a főispáni és polgármesteri szoba falait. Odaküldi Csák Csirjék a Művészeti Egyesület képet is kisorsolásra, a bejelentő hivatal is tele van csendelettel meg tájképekkel. Azt feleli hát Fabiánnak:

— Köszönjük a szép ajándékot. De nem tudna valakit jó uram, — a ki egy kultúrpalotát is ajándékozna hozzá?

Az amerikai borbiztos.

(Boros Jenő kinevezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A minap megírtuk, hogy Feilitzsch Artur báró földmivelésügyi miniszter a magyar borkereskedelem előmozdítására az ugynevezett borbiztos állásokat szervezte, amelyek viselői igen tekintélyes dotációval működnek. A miniszter javaslatára a legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy az amerikai magyar borkivitelnek szervezésére borbiztos névez ki Boros Jenő ismert nevű sportférfin személyében. E hírlíket most félhivatalos formában megerősítik.

A jelentés szerint a földmivelésügyi kormány kirendeltséget küld Amerikába, amely eladóhelyeket és piacokat fog felállítani New-York székhellyel az Egyesült Államokra kiterjedő hatáskörrel. E kirendeltségnek lesz feladata a földmivelési minisztérium keretébe tartozó idevágó fontos kérdések tanulmányozása és helyes kivitele, valamint a magyar értékes boroknak bevezetése Amerikába. Feladata lesz még az exozitúrának a kis- és nagytermelők borainak eladása, vagy azok eladásának közvetítése.

A földmivelésügyi kormány a kirendeltség élére Boros Jenőt nevezte ki miniszteri biztosi minőségben. A kirendeltséghez beosztották Nagy Iván dr. és Halassy Károly fogalmazókat, Varga Imre szőlészeti igazgatót és Csák István számtisztot; rajtuk kívül megfelelő kezelőszemélyzet is megy ki Amerikába. A kirendeltség a legközelebbi napokban indul el Amerikába.

Az amerikai magyar borbiztosról írott minapi cikkünkben megemlékeztünk Boros

Jenő budapesti sportsmann egy régebi párbajjáról olyan formában, mintha e párbaj következtében le kellett volna mondania tisztí rangjáról. Maga Boros Jenő most arról értesít bennünket, hogy ez az értesítés téves, mert őt akkor ezrede tisztikara teljes mértékben rehabilitálta.

Jubileumok a városházán.

(Varjassy Lajos és Sarlot Domokos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13

A városháza hivatalos szobáiban ma is csak úgy folytak a dolgok, mint más hétköznapon. Az ügyes-bajos emberek kilincselése, a restanciás akták elintézése ma is úgy folyt, mint máskor. Senki sem vette észre, hogy a városnak két hivatalnok ma ünnepelte harminc éves hivatalnokoskodásának jubileumát. Az ünnepelés elmaradt, vagy talán csak ezután jő; mi magunk is csak régi emlékek forgatása közben jöttünk reá, hogy a kettős jubileumnak ma van a napja.

Az egyik ünnepelt a város helyettes polgármestere: Varjassy Lajos, a másik: Sarlot Domokos főkapitány. Mindkettő terhes és nagy körütekintést igénylő munkakört tölt be, mindkettőnek munkája a város legvitálisabb érdekeit érinti, bár a munkával nem áll arányban egyik állásnál sem az elismerés.

Ugy Varjassy Lajos, mint Sarlot Domokos 1876. januárjában kerültek a város szolgálatába. Varjassy, mint aljegyző kezdte pályáját és fokról fokra haladt felfelé a ranglétrán. Tehetségét, munkabírását, a felekkel szemben való udvarias bánásmódját méltányolta a város, amikor Parecz István halála után vele töltötte be a gazdasági tanácsnoki székét.

Most öt esztendeje nagyszabású ünnepélyvel ülték meg hivatalnokoskodásának huszonöt esztendő évfordulóját s ez alkalomból jegyzőkönyvileg örökítették meg érdemeit. A polgármesteri székhez nagyon közel állott, amikor Salacs Gyula nyugalomba vonult s a polgármester-választásnál csaknem teljesen egyforma pártja volt Institoris Kálmánnak és Varjassy-nak. Mégis az előbenl győzött négy szavazattal, Varjassyt pedig a törvényhatóság helyettes polgármesterré tette meg. Ő Aradnak egyik legnépszerűbb embere. Amilyen pontos a hivatalában ő maga, olyan elnéző és barátságos alárendeltjeivel szemben.

Sarlot Domokos az öreg Andrányi Károly tanácsára állott harminc esztendeje a város szolgálatába. Akkor még „Dózsi öcsém” volt a neve a mai főkapitánynak s ő volt a város egyik legfiatalabb aljegyzője. Mint ilyen, nagy agilitást fejtett ki: ő modernizálta az önkéntes tűzoltók elavult intézményét, résztvett minden társadalmi mozgalomban. Rövid időn belül békebíró, majd Csiky Károly után adóügyi tanácsnok lett. Mikor pedig Urbányi János nyugalombavonulásával megüresedett a főkapitányi állás: a törvényhatóság a főispánt bízta meg annak betöltésével.

A választás Sarlot Domokosra esett, aki teljes erélyvel vette kezébe a meglehetősen elhanyagolt állapotban levő rendőrség ügyét; sokszor kiméletlenül, de sohasem pártoskodóan vezette a reábizott dolgokat s bár a Falk Miksa választása alkalmából tett intézkedései felkorbácsolták ellene a szenvedélyeket, később ellenségei is elismerték kvalitásait. Óriási munkabírását mi sem jellemzi jobban, minthogy egy időben ő maga ellenőrizte a rendőr-őrök éjjeli cirkálásait. Az ő érdeme, hogy Aradnak

ma mintarendőrsége van. Népszerűségét jellemzi, hogy 1900 decemberének végén, mikor 25 esztendő hivatalnokoskodását ünnepelte, a város polgársága a rendes banketten kívül fátylaszínház rendezett tiszteletére.

Aktuális emberek.

A jelíges levelek hősei.

Amikor a pápa-választás napján a Vatikán kéményéből füst száll ki: a kívül állók arról tudják meg, hogy az új pápát megválasztották, a szavazó cédulákat elégetik. Ha meg lehetne ismereni a színházépületen azt a kéményt, amely az ereklyemúzeum ülés-szobájából kivezet: annak a kéményét ép olyan kíváncsisággal leshetnék holnap délután az érdekeltek. Amikor ebből a kéményből fehér füst árad ki, akkor a dráma-, költemény- és novella-pályázatok sorsa eldőlt a jelíges leveleket égetik.

A jelíges levelek hőseinek napja a holnap. Vajjon valamennyiük névjegye magya halálra jut-e, — vagy pedig lesz, amelyik diadalra kerül elő a lepecsételt borítékából? Nem tudni. Pedig az ítélet már készen van, s a bírálók elvégezték hóhéri tisztüket, leszámoltak lelkiismeretükkel. Hanem a döntés még titok — holnapig.

Az előjelek nem biztatók a pályázókra, se a titkos drámaírókra, se a titkos költőkre. Ugy hiszik, hogy a pályadíjakat megint nem akarják kiadni. A bírálók még mindig reménykednek benne, hogy ezért a csöpp pályadíjért (ami még csak nem is száz arany) el fog jönni a jövőre Herczeg Ferenc, akinek későbbi sikerei mind a Kölcsey-egyesületnek lennének a reklámjai: ezt mi adtuk az irodalomnak! Pedig (ha ez a rendkívüli dolog csakugyan megesne) a fölfedezett akkor is az irodalomé lett volna, ha nem mi adtuk volna. Vagy azt hiszik, hogy a főváros valamelyik poétája találja abban kedvét, hogy a Kölcsey-egyesület pályanyertesé legyen?

S a komor bírálók — mennyire megtemnyedik az író szíve, amíg pályázóból bírálóra nő fel — a vállukat vonják: hja, ha nincs abszolút becsű munka! Abszolút becsű... terringettét hát olyan sok az abszolút munka a világon? Ha az ember egész életén át egyet tud csinálni: elérte hivatását. S az írók épen az első, pályanyertes munkával írják meg életük chef d'oeuvre-jét?

Pedig — amint indiszkréciók nyomán kiszivárgott — a bírálók aratása nem állott csupa utifüzből. Volt ott érdekes, sőt szép virág is. Az érdekesebbjei közé tartozik, így mesélik, a dráma pályázat egy darabja: *Sarkantus a zárdában*. Ez elég mulatságos, hatásos lenne, de hát egy kissé pikáns; és egy olyan komoly kulturegyesület, mint a Kölcsey nevével viselő, nem jutalmazhat pikáns darabot. Hát a címéből, igaz sejteni lehet, hogy kissé pikáns: de ki tehet róla, ha ilyen kíván a nép? S ha úgy van, hogy értelemzők a drámaírók pályázat föltételei között azt, hogy „modern színpadra való“

A másik, figyelmet keltett darab: *Hogyan kell hódítani?* Kedves, bájos apróság a azt beszél, női tollra vall. De ez se használ: az udvariatián zsűri még se akar a pályadíjjal kedveskedni neki. Nincs kizárva különben, hogy ez csak előnyére lesz a pályázó darabnak. A pályabírák egyike, Szendrői Mihály színikazgató nyilatkozott, hogy a darabot minden körülmények között előadja. S mintán a pályadíjat nyert darabok rendszerint meg szoktak bukni, — nem lehetetlen, hogy a pályanyertesből kasszadarab lesz.

A vers- és novella-pályázók között is van tehetség, ha nem is küldte ihlettsége teljesen ki nyílt virágát Kölcseyeknek. És ezeket is ki akarják végezni a bírálók, olyan kéjjel, aminőt a gyilkolás csak Jack-nak okoz.

Pedig kár azt az abszolút becset olyan komolyan venni. Ki keli adni a díjakat, ha mindjárt egy kis szégyenparagrafussal is. Mitől fél a tekintetes bíráló törvényszék? Attól, hogy akit föl fedez és pálya koszoruz, nem lesz nagy íróvá s blamirozza az egyesületet? Megeshetik, — de hát megeshetett ez egy másik, elég jónévű irodalmi szakosztállyal: a Magyar Tudományos Akadémiával is. S ha ennek a társaságnak voltak Zivuska Jenő, akik az Akadémia pályadíja után nem siettek nagy drámaírókká lenni, sőt visszasiettek az ismeretlenség homályába, — hát akkor ne féljen az esetleg bekövetkező Zivuska Jenőktől a Kölcsey egyesület se. Ki azokkal a kis díjakkal! — Amint helyi zsargonban mondanák.

SPORT.

+ A meteor tisztujtása. Az aradi Meteor kerékpárklub ma este a Vas-kávéházban tartotta tisztujtó közgyűlését. A közgyűlés elnökké egyhangulag Morgenstern Gyulát, a klub első elnökét és egyik alapítóját választotta meg, aki a bizalom megnyilvánulásának hatása alatt kijelentette, hogy az elnöki tisztséget újból elfogadja. A tisztujtás teljes eredménye a következő volt:

Elnök: Morgenstern Gyula, alelnök: Kintzler Zoltán, titkár: Patkovits Béla, jegyző: ifj. Nyári Béla, pénztáros: Kupát Zoltán, ellenőr: Duffner József, szeriáros: Hamer Vilmos, orvos: Keppich Jakab dr., menetparancsnok: Duffner János, Galy Dező. Választmány: Ascher Ferenc, Kádár István, Kalmár József, Gástermajer Jakab, pótválasztmány: Jasek Lajos, Szilvássy Antal. Számvizsgáló bizottság: elnök: Galy Dező, tagok: Fridrich Imre, Rutkay Gyula.

A szerelem,

mint közcsend elleni kihágás.

(A veszedelmes zászló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Sem Petrarca, sem Veray János, de a szerelem többi nagy lantosai sem tudták eleddig megállapítani, hogy mi is hát az a szerelemnek nevezett izé, amelyről már köteteket írtak össze. Az aradi királyi járásbírósnak kellett eljőnnie, hogy ez a kérdés megfajtásra találjon, s hogy kiszűjön, hogy a szerelem nem más, mint közcsend elleni kihágás.

Hogy idáig fejlődhessen a világ, ahhoz szükséges volt, hogy Lupa Sándor eleki román legény beleszeressen Batás Anna leányzóba, aki cselédi tisztet tölt be Wittmann Miksa eleki nagybirtokosnál. Szent érzelmei azonban nem találtak viszonzásra, mivel imádottja az ugyancsak Wittmannnál szolgáló Tagyinka Péterbe boldult és nem is könyitott a Lupa udvarlására, ami szerelősít elkészerítette a boldogtalan ifjút. Elkészeredésében sőtét bosszúra határozta el magát s mint a drámákbeli intrikus, a szerelmes pár megrontására tört.

E célból egy zászlócskát készített papírosból, ami mindenestre eredeti gondolat volt, mert eddig egyetlen szerelmesnek se jutott eszébe, hogy zászlóval álljon boszút. A zászlóra pedig egy tíz esztendő iskolásfiúval a következő szöveget íratta:

„Meghalsz kutya és felgyújtom a házadat is, a tanyádat is, ha el nem bocsátod Batás Annát meg Tagyinka Pétert!”

Az eként elkészített zászlót egy sötét öjszaka a Wittmann Miksa lakásának az ablakába dugta Lupa és várta a következményeket. A következmények meg is érkeztek két csendőr alakjában. A büntársul használt iskolásfiú ugyanis feljelentette Lupát, aki illetéknép maga került a csávába, mert Wittmann feljelentette az aradi királyi járásbírósnál, ahol a feljelentés iratcsomójára ráírták:

Lupa Sándor — közcsend elleni kihágás.

Hogy mi köze van ehhez az esethez a közcsendnek, az ördög se tudná. Az egész dolog egész egyszerűen szerelemnek nevezhető, — de a szerelemre nincs paragrafus a büntetőtörvénykönyvben. Így lett belőle közcsend elleni kihágás.

Bubics püspök műkincsei.

Leleplezett szélhámosok.

(Hajnócsi József ártatlan?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 13.

A kassai egyházmegye ősz püspökének, Bubics Zsigmondnak a lemondása körül még folyton keringenek a legkülönbözőbb verziók, de a megbízhatóság tekintetében nagyon kétes híreket háttérbe szorította az a bűnügy, amely Bubics püspök régiség-gyűjteményével kapcsolatosan keletkezett. Teljes világosságot nem sikerült hozni abba a bonyolódott kérdésbe, hogy kinek a büne folytán vált pécsekká a püspökség jövedelmének nagyrésze, amely értéktelen régiség-hamisítványok vásárlása révén uzsorás csalók zsebeibe vándorolt.

(A nyomozás eredménye.)

A fővárosi rendőrség egyelőre befejezte azt a nyomozást, amelyet Bubics Zsigmond kassai püspök vagyonának megdolomszálása tárgyában, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium feljelentésére indított. A nyomozásnak eddig nem volt más célja, mint a Bristol-szálloda pincéjében elraktározott nyolc láda régiséget megszerezni. Múltán ez tegnap sikerült, mindaddig szünetelni fog a vizsgálat, amíg a károsult püspök nem tesz feljelentést.

A rendőrség a nyomozás során olyan adatok birtokába jutott, amelyek kétségtelenné teszik, hogy az agg püspököt valószínűleg szélhámos banda vette körül, amely a vagyonából akarta kifosztani. A banda a leggyafurább módon környékezte meg az öreg főpapot. Kihasztnálták a régiség-gyűjtő szenvedélyét és összejátszva több régiség kereskedővel, haszontalan lim-lomot mesés drága áron antik dolog helyett adtak el a püspöknek. Így a rendőrség két cégről már megállapította, hogy résztvettek a manipulációban. Ezek Grünberger Ignác a Királyutca 6. szám alatt, továbbá László Fülöp, a Lipótkörút 15. szám alatt.

A nyomozás során az is kiderült, hogy a püspöktől 300.000 koronát csalt ki egy fiatal ember azzal az ürügygel, hogy ezzel a pénzzel megvesztegeti a bécsi nunciust és kieszaközli ezáltal a püspöknek a jól jövedelmező haloccai érsekséget.

(Vádak a titkár ellen.)

Egyik fővárosi estilap erős támadást intéz Hajnócsi József püspöki titkár ellen, akit azzal gyanúsított meg, hogy az ő közvetítése révén fosztották ki Bubicsot az uzsorások. Az említett ujság azt írja, hogy a rendőrség, mihelyt a püspök képviselőjében Hets Odön dr. ügyvéd megteszi a följelentést, folytatja a vizsgálatot, amely már eddig is kiderítette, hogy a püspök bizalmasa, Hajnócsi József távolról sem annyira ártatlan, mint amennyire azt fölűntetni igyekezik. A rendőrség természetesen följelentés hiányában egyelőre nem tehet semmit, minthogy csalásról, tehát magánvádra üldözendő bűncselekményről van szó.

Jellehet a nyomozás eddig csak annak megállapítására szorított, hogy az állítólag műkincsekkel megrakott ládák hogyan kerültek a Bristol-szállóba s ha már odakerültek, hiányta-

lanul megvannak-e az értéktárgyak, a rendőrség mégis megtudta, hogy *Hajnóczy* valóságos bünszövetkezetet mozgósított a püspök kifosztására. Megtudta a rendőrség, hogy néhány évvel ezelőtt háromszázezer koronát csalt ki Bubicz Zsigmondtól az alatt az ürügy alatt, hogy a pénzzel megvesztegeti a bécsi pápai nunciust, hogy ez a püspöknek megszerezze a kassai püspökegnél jóval jövedelmezőbb *kaloccai érsekséget*. Természetes, hogy egy lépést sem tett az ügyben. Néhány régiségkereskedővel összejátszva — *Grünberger* Ignác Király-utca 6. szám alatt lakó és *László Fülöp* L'pót-körut 15. szám alatti kereskedők neveit rebesgetik — körülbelül 200 000 koronával károsította meg a püspököt. Értékes holmiját potom áron elkótyavetyéltette s értéktelen utánzatokat vásároltatott meg vele. Végighurcolta az agg egyházfőt a kontinens összes nagyobb városában s mindenütt kielégítette az agg püspökkel gyűjtőszendélyét. Magától értetődik, hogy minden adásvételi ügyletből leszívta magának a sápot.

A rendőrség az ügyben szereplő felek lépéseit megfigyeli, hogy abban a pillanatban, mielőtt a család a följelentést megteszi, ártalmatlanná tehesse őket. Az ügyből kifolyólag szenzációs letartóztatások várhatók.

(Egyezkedési kísérletek.)

Egy újságíró ma fölkereste *Hets* Ödön dr. ügyvédet, Bubicz Zsigmond kassai püspök jogtanácsosát, aki arra a kérdésre, hogy vajon tett-e bünyenítő följelentést, a következőképen válaszolt:

— *Nem*. Egyelőre nem is gondolunk rá, mert előbb *polgári uton kísérlem meg az egyezkedést*. Ha sikerre vezet a kísérlet, akkor kár elébe vágni az egyezésnek, de meg nem szeretném még jobban fölkaparni ezt az ügyet; ha pedig nem vezet sikerre, lesz időm a följelentésre még akkor is. *Hajnóczy* ártatlan abban, amivel tegnap vádolták. Csak az a bűne, hogy mindenkit eltávolított a püspök mellől, hogy ő lehessen az egyedüli ur a püspöki udvartartásban.

Kijelentette még *Hets* dr., hogy nem felel meg a valóságnak az a hír, mintha Bubicz áldozatokat hozott volna a kalocsaai érseki székhelyéért. A püspök — mondta a jogtanácsos — megtört öreg ember, de akikben hitt, azok *mindnyájan megcsalták és kihasználták a jószívűségét*. Bubicz püspök a jövő héten elutazik Budapestről, hogy kipihenje magát, mert az utóbbi napok izgalmai rendkívül megviselték.

Hets Odön dr. és a püspök unokaöccse, *Bubicz* Károly nyugalmazott miniszteri számtanácsos tárgyalni fognak azokkal a régiség-kereskedőkkel, akiknek a püspök nagy összegekkel tartozik. Az érdekelte budapesti kereskedők személyesen vesznek részt a tárgyaláson, két bécsi cég pedig ügyvédekkel képviseltetik magukat. A tárgyalások ma este megkezdődnek és ezeknek az eredményétől függ, hogy milyen lépéseket tesznek később.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyar vaskereskedelmi alkalmazottak vas és fémipari tisztviselők országos egyesületének aradi fiókja f. év január 21-én vasárnap délelőtt 11 órakor, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartja éves közgyűlését, amelyre a fiókegyesület tagjait, valamint az egyéb érdeklődő kereskedőket és alkalmazottakat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Jelentés és zárószámadás a fiókegyesület elmúlt évi működéséről. 2. A fiókegyesület tisztikará-

nak egy évre leendő megválasztása. 3. Magánnyugdíjintézetek Magyarországon és a kereskedelmi nyugdíj ügy állása; előadja a fiókegyesület titkára. 4. Indítványok. A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyek ezt megelőzőleg legalább három nappal az elnökségnek bejelentetnek. *Kneffel* Lajos, a fiókegyesület elnöke, *Faragó* Rezső, a fiókegyesület titkára.

Bohémországból.

Borbély.

A különös véletlen úgy akarta, hogy amikor *Borbély* Sándor a bohémek arcképcsarnokában sorra került, akkor egy különös esemény őt ép aktualissá tette. A Városi kávéházban megesezt ugyanis, hogy *Borbély*, aki ugy látszik próbáról jött, ahol a hangja kimerült — a kezével talált beszélni. A pincér, ki a szokatlan diskurzusban a másik fél volt, kissé tragikusan fogta fel a helyzetet.

Pedig szerfő őtt igazságtalan, aki *Borbélyt* ez eset után itelné meg. A jóízű komikus, aki az ugynevezett angol humorok egyik képviselője, a legpuhább szívű emberek közé tartozik, aki egy legyet is csak huszonnégy órai megfontolás után képes megölni. A kartársai gavallér embernek ismerik s a legkorrektebb kollega, a tőhöz a szinpadai irigységnek, intrikának, még a lehelete se férbőzik. Mint férj, — hát tessék megérdeznii a feleségét, hogy született-e a földön még egy olyan jó férj, mint *Borbély*?

... Anyira jó férj, hogy szinte már nem is férj, hanem valóságos testvéri, sőt baráti szeretettel csüng a nejen. *Baracsy* Eszti, az aranyos kedélyű, bájos bohém-asszony, ha elkésve jön a próbáról a Vadász-kürtbeli színészasztalhoz, az az első kérdése:

— Itt volt már a fivérem?

S ha valaki csak egy szóval simfelni meri *Borbélyt*, mindjárt védelmére kél az asszony:

— Ne bántsa a barátomat!

Ha bűnül lehet valamit fölírni neki: az a szokása az, hogy rögtönözni szeret. Mindenkit megelőz a gyorsaságával. A képviselőház nyolc órákor végez a párhuzamos ülésével s *Borbély* már kilenckor rögtönöz róla. Sőt néha az eseményeket is megelőzi a rögtönzéseivel. Ezt talán kissé hirtelen természetese okozza, — ami a főnökből érintett affér magyarázatánál is szolgál.

Aradon lassan bontakozott ki a sikerek felé; de már szereti a publikum és még jobban is fogja szeretni. Született komikus, aki gyakran egy arcfintorításával megkacagtatja a házat.

Szóval, tehetséges színész, derék ember; — de nehogy valaki azt higgye, hogy ezt csak a főnti kép fenyegető hatása alatt irtuk róla!

Kovács Gusztáv ismét Debrecenben. A főispán visszamegy.

(Följelentés a főpapok ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13.

Debrecenből ma érdekes hír érkezik: *Kovács* Gusztáv főispán a jövő hét végén ismét Debrecenbe érkezik, hogy elfoglalja a főispáni állását. Erkezésére a hatóság természetesen messzemenő védelmi intézkedéseket tesz: kivonultatják az egész helyőrséget.

A főispán bántalmazása dolgában még egyre folyik a *Tóth* János helyettes-főkapitány által vezetett bünyügyi vizsgálat. Ennek egyik érdekes, bár épenséggel nem magyar erényekre valló jelensége az a temérdek névtelen levél, melylyel a nyomozó hatóságot valósággal elárasztják. Csak természetes, hogy a névtelen följelentések nem viszik előbbre a vizsgálat ügyét, hanem inkább hátráltatják és csak arra alkalmasak, hogy a főispán inzultáloinak hírébe keverjen olyan férfiakat, akik teljesen távol állanak a bünyénytől. Így legújabbán *Kardos* Samu dr., a kiváló irón kívül a debreceni katolikus, református és izraelita felekezetek főpapjait jelentették föl ezek a vádaskodó levelek.

Távirataink a következőket jelentik:

Egész határozottsággal megerősített nyel az a hír, *Kovács* Gusztáv főispán a jövő hét végén ismét Debrecenbe érkezik és elfoglalja a főispáni széket. Ez alkalommal védelmére kivonul az egész debreceni helyőrség és százötven csendőr. A bevonulás ez alkalommal valószínűleg csöndes lesz, nagyobb izgalmakat várnak azonban az installáló közgyűléstől.

A főispán elleni merénylet vizsgálata ügyében ma fontosabb mozzanat nem történt. Déli 12 órára *Tóth* János helyettes főkapitány beidézte *Kardos* Samu dr.-t, az ismert író és ügyvédet, akit egy névtelen levél jelentett föl.

Kardos dr. úgy jelent meg a főkapitánynál, hogy egyik kezében *Kossuth* Lajos iratainak második kötetét, a másikban pedig fésűt, hajkefét, szappant és törülközőt hozott. Ez a fölvonulás nagy derűtséget keltett, de *Kardos* dr. megmagyarázta, hogy el van készülve a letartóztatására és ezért hozta magával ezeket a tárgyakat. A főkapitány fölolvastatta előtte a névtelen följelentést, amely azzal vádolja, hogy ő is ütötte a főispánt. *Kardos* dr. erre elmondta, hogy tíz napig volt Budapesten, fáradtan, betegen érkezett kaza Debrecenbe és azon az estén is oly fáradt volt, hogy már este hét órakor lefeküdt és amikor a főispán fogadásáról értesült, kedve sem volt fölkelni és megnézni a komédiát.

Tóth a vallomás után szabadon bocsátotta *Kardos* és *Goldstein* Jenő könyvelőt is, aki szintén tisztázta magát a vád alól.

A királyi ítélőtábla még nem döntött a letartóztatottak ügyében. *Porubszky* Jenő, a tábla új elnöke, aki csak tegnapelőtt tette le a hivatali esküt, magához kérette az összes iratokat és csak holnap fogja azokat a soros bírónak átadni. Hétfőn már valószínűleg összeül a tábla főlebbviteli tanácsa, amely dönteni fog a letartóztatottak szabadonbocsátása vagy fogvatartása dolgában.

Hír szerint már összegyűjtötték az óvadék-összegeket, amelyeket *Horczogh* János és *Békési* Jenő szabadlábra helyezése végett a törvényszéknél letétbe kell helyezni.

A kormánybiztoshoz ma névtelen följelentés érkezett, mely úgy látszik, hogy a hatóság megneveztetését vagy boszantását célozza. A följelentés Kovács Gasztáv főispán ütlegelésében való bűnrészességgel vádolja Wolafha Nándor dr. debreceni c. püspököt, Kiss Áron református püspököt és Krausz főrabbit. A furcsa levelet természetesen fölirtették.

A Kardos-iskola.

(Rémképek a jövőből.)

Arad, január 13.

Kardos Samu dr. debreceni ügyvéd, akit az inzultált főispán esetéből kifolyólag megidéztek a kormánybiztoshoz, a letartóztatás reményében előre felszerelte magát Kossuth irataival, hajkefével, fésűvel és törülközővel s így jelent meg a kormánybiztos előtt. Reméhetőleg ez a tény iskolát fog csinálni s akkor napirenden lesznek az alábbi jelenetek:

Az ügyész megjelenik a hivatalában és megdöbbenve észleli, hogy az előszobában egy tetemes fürdőkád áll, amelyben kedélyesen lubickol egy látványos sikkasztó egyén, aki az ügyész látására hozzáfog a balfüle beszappanozásához. Az előszobában levő akták televannak vízzel. Az ügyész reáfordul a vendégre:

— Mit akar?

A vendég: Kérem, én vagyok a *Magyar repül a kamat, szépen szól bank, mint szövetkeznek* a pénztárosa. Esikkasztottam, instálom, az egész bankot. Nem maradt más belőle, csak a harminckét százalékos kamatlab. Miután pedig tudom, hogy följelentettek és hogy le fognak tartóztatni, felszereltem magam a legnélkülözhetlenebb szükségleti tárgyakkal. Elhoztam ezt a fürdőkádat, egy darab szappant, egy borbélyt minden hozzávalóval, négy tyukszemgyűrűt tyukszemmel együtt, három pakli kártyát két jól kitanult alsópartnerrel és egy cipógombolót.

Az ügyész: Maga meg va: háborodva! Azt hiszi, hogy ezeket a holmikát be lehet vinni a fogházba?

A vendég: Csak ne izéljünk, kedves ügyész ur! (A víz alá bukik és azután kéjesen prüszkölve az ügyész arcába fújja a vizet) Azt hiszi maga, hogy én nem tudom, mi a szokás? A minap a barátómet idézték meg a járásbíróra, az mindjárt elvitte a tudós asszonyt is! Van egy barátom, aki elvitte a cukorbaját és nem szóltak érte semmit. És maga már ezt a kis fürdést is irigylis tölem? Azt mondom önnek, kedves barátom, hogy manapság meg kell becsülni a foglyokat!

Az ügyész: Csak ne komédiázzunk. Maga le van tartóztatva, hát bujjék ki abból a kádból és öltözzék fel!

A vendég: Ha ezzel önnek szíveséget teszek... (Kibukik a kádból és kikial: az ajtón): Samu! Samu!

Samu (megjelenik és az aktákra fekvő vendéget masszírozni kezdi. Ennek elvégzésével kivágja a tyukszeméit, leönti egy dezza vízzel, megtörülgeti. Ezután szó nélkül lekappa a lábáról az ügyészt és ruhástul megmasszírozza.)

Az ügyész: De kérem... Ne nyomjon olyan erősen! Hisz ez a büntetőtörvénykönyvbe ütköző és eszerint minősülő személyes szabadság megsértése! Jaj, a lapockám! (Végre ki szabadul, és dühösen rátámad a látványos sikkasztó egyénre.) Maga gazember!

A vendég: Nekem mondja? Ha nem lennék az, nem lennék itt! (Ebben a pillanatban egy butor szállító kocsit áll meg az ügyész előtt, amelyből négy ember egy jól megtermett elefántot vezet ki. A vendég megkönnyebbülten sóhajt fel.) Végre!

Az ügyész: Mi az?

A vendég: A elefántunk! A nőm ifjabb évei-

ben elefantszelidítő volt és mivel remélhetőleg én se kívánja, hogy a nőm nélkül éljek, elhoztam őt is, meg az elefántunkat is! Nagyon kedves állat, csak egy hibája van: ha valaki hozzányúl, fé tékenységi rohamokat kap. (Az ajtó kinyílik és megjelenik az elefánt) Ni, már itt is van! Hát most már mehetünk! Tessék a fogházörököt hívni!

Az ügyész (pillanat alatt átvillan az agyán, hogy az elefánt mindent összelőr és mindenkit agyonvág, ha a vendéghez hozzányúl. Riordít a vendégre:) Mit? Maga akar nekem parancsolni, hogy kit tartóztassak le? Takarodjak innen! Mars! (Ordít:) Még most isitt van?

A vendég: Hogyan? Nem akar letartóztatni?! Maga izé! Hát jó, én mosom kezeimet? De azután utánam küldje a fürdőkádat!

Egész kíséretével eltávozik.

luj.

Kristóffy, Barabás és Mülek.

(A belügyminiszter neve.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13

A politikai válság egyik kisebb jelentőségű, de kétségkívül érdekes epizódja, a *Kristóffy József* belügyminiszter családi neve körül folytatott hírlapi vita, amelyet *Tóth Bélának* egyik „Esti levele” indított meg, újabb pikantéria anyagául szolgált. Magát a vitát tulajdonképpen már eldöntötte *Németh József* püspöknek az a nyilatkozata, melylyel hivatalosan is igazolta, hogy a belügyminiszter jogosan használja a *Kristóffy* nevet, mindazonáltal a *Magyar Szó* tovább foglalkozik ezzel a kérdéssel és kissé csiklandós politikai csemege gyanánt *Barabás Bélának* és *Mülek Lajosnak*, a belügyminiszter egykori iskolatársainak a szavát kéri a vitához. Az említett ujság ezt a levelet közli holnapi számában:

Nyílt fölhívás

Barabás Béla urhoz, *Arad szab. kir. város országgyűlési képviselőjéhez* és *Mülek Lajos dr. ügyvéd volt országgyűlési képviselőhöz*, az aradi függetlenségi párt alelnökehez.

Bizonyára nem kerülte el Nagyságtok figyelmét az a hajsza, melyet a *Légrádyék Pesti Hírlapában* *Tóth Béla* indított és még ma is csökönyösen folytat Magyarország mai belügyminisztere, *Kristóffy József* ellen. Azt állítja ugyanis a *Pesti Hírlapban* *Tóth* ur, hogy *Kristóffy*t tulajdonképpen *Kristófnak* hívják és viselt nevéhez hamisított anyakönyv révén jutott 88-ban, vagy 84-ben.

Őnök az aradi függetlenségi párt kiváló vezérférfiai és — párt szempontból, melyet mi is mindenkor feltétlenül tisztelünk — igazán kitűnőséggel, de mindenekelőtt szavahihető becsületos ur emberek. Mint ilyenekhez fordulunk Önökhöz, kik tudunkkal együtt jártak iskolába Magyarország mai belügyminiszterével, akit ekként kora ifjúságtól fogva közlelri ismernek.

Nem politikai természetű a kérdés, melyet ezennel Önökhöz intézünk, de még ha az volna is, az Önök intakt jellemére való hivatkozással meg mernék kockáztatni: monják meg, mily néven ismerték Önök már a hetvenes évek közepe táján *Kristóffy Józsefet*, akivel abban az időben együtt jártak az iskolába Aradon?

Szíves válaszukat kérve, tisztelettel:

a Magyar Szó szerkesztősége.

Hogy teremnek a martirok?

(A román forrongás utójátéka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A közelmúlt napok szenzációjaként szereplő román forrongás volt az oka, hogy az igazságügyminisztérium rendelete folytán a királyi ügyészségek kettőzött szigorral jártak el minden román ellen, aki bármely formában a magyarság, vagy a magyar államiság ellen tüntetett és izgatott.

Igy került az aradi törvényszék fogházába *Repszeg* község pénztárosa, *Jerkán Todor* is, aki a községbelli korcsmában több társával alaposan berugván, összetörte az összes butorokat és jókedvben rettenetes átkokat és szitkokat szórt a magyarokra, az utakra, a királyra és a zsidókra. Emiatt az aradi királyi ügyészség izgatás címén vádat emelt ellene és elrendelte előzetes letartóztatását.

Noha magának a kir. ügyésznek az volt a véleménye az egész dologról, hogy az nem egyéb néhány beszeszelt ember értelmetlen handabandájánál: az izgatott közhangulat szinte megkövetelte, hogy *Jerkán Todor* fogságban maradjon. Ez a letartóztatás azonban nemhogy ártott volna, de használt *Jerkánnak*, akit a repszegi román pap és tanító megtettek mártírnak.

A községben napokhosszat nem is beszéltek másról, mint a leigázott román nép érdekeléért szenvedő mártírról, akit minden áron ki kell s abadítani. Természetesen ez a „minden áron” nem azt jelenti, mintha a jó repszegiek erőszakosságokra gondoltak volna.

Néhány napja mintegy harminc repszegi lakos, köztük a község legvagyonosabb román gazdája, bejöttek Aradra s felkeresték egyik román képviselőt, akinek előadták, hogy ők *hajlandók bármily összeget biztosítésként letétbe helyezni*, ha *Jerkán Todor* szabadon bocsájtását kaució mellett ki lehet eszközölni. Mielőtt azonban erre került volna a sor, a letartóztatást elrendelő végzést megfolyamodták a vádtanácschoz, amely minden kaució nélkül is elrendelte a *Jerkán* szabadlábra helyezését.

Igy azután vége szakadt a mártírságnak s *Jerkán* most már a sokkal háládatlanabb pénztárosi pályát kénytelen folytatni.

Fischer Eliz nagybeteg.

(A leányárvaház építése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Az aradi zsidó leányárvaház alapítója, *Fischer Eliz*, több hét óta súlyos beteg. A betegséget, amelynek a közönség körében is híre terjedt, komolylyá teszi *Fischer Eliz* magas kora és testi gyöngesége, úgy hogy a baj lefolyása meglehetősen bizonytalan.

A szegény sorsból milliomosnővé emelkedett asszonynak betegsége mintegy három hét óta tart. A mikor az árvaházak tanulmányozása céljából Budapesten és Bécsben járt, utközben meghűtötte magát, de nem akart ügyet vetni a bajára. Még három hét előtt is a szokott módon végezte a házvezetés dolgait, s hetvenkét éves kora dacára reggeltől estig munkában állott. Betegségét általános gyöngeség és étvágytalanság súlyosítja. *Semminő orvosságot nem akar bevenni*, s bizalmatlanul fogadja az orvosi tanácsokat. Enni sem igen akar, s panaszkodik, hogy gyöngye a gyomra.

Nem minden érdekesség nélkül való,

hogy épen karácsonykor mondot föl hosszú éveken át volt házi orvosának, dr. *Kronstein* Vilmosnak, azzal, hogy „ő sohasem beteg, nincs tehát értelme, hogy orvost tartson.” Most dr. *Hermann J. Károly* kezeli.

Fischer Eliz betegsége alatt is élénken foglalkozik a leányárvaház épületének tervezésével, amely, amint megirtuk, az Arenaház udvari részén fog emelkedni. Az ügy annyira előrehaladt, hogy Fischer Eliz már aláírta az építési szerződést, s áprilisban megkezdik az építkezéseket. Az árvaház épületében van kijelölve két szoba, amely Fischer Eliz lakásául fog szolgálni. Ha az árvaházi épület elkészül, az épület Andrassy-téri homlokzatának még hátralevő részét is kiépítik.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Casanova, operett. Este: A kurucfurfang, népszínmű. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Vén leányok, vígjáték. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Kedd: Vén leányok, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Orfeusz az alvilágban, operett. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Tiszt urak a zárdában, operett. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Rip van Winkle, operett. (Páros bérlet.)
Szombat: Parasztszivek, népszínmű. Bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)

* **Hajduk hadaegya.** Első ízben láttuk a Szendrey társulatától ezt a színes operettet ma este. A kiállításról és a szereplőkről lehet tehát csupán szó s ezekről sincsen a mai előadás után sok mondanivalónk. Igaz, hogy a kosztümök szépek és korhűek voltak, valamint a díszletek is jóval felülemelkedtek a szokásos átlagon. A szereplők azonban... kissé furcsa lenne, ha egyiket-másikat összehasonlíthatnók a Zilahy társulatának tagjaival. Nyárai nál, Hunyadi-nál és Bontay Boriskánál talán jól ütne ki ez az összehasonlítás; a *Kapossy* Józsa éneke is megállaná a helyét. Hanem a játéka! Példának okáért végtelenül bajos megérteni, hogy miért hunyja be a szemét ahányszor énekel? Az ember szinte szemorvosért kiabál, ha látja. És miért mozog *Zsigmond* Anna úgy, mintha fából lennének a tagjai? És miért jön be *Kapossy* olyan ruhában, aminőt akkortájt még nem is ámodtak? Bejöhett volna korhű ruhában is. Miért nem maszkirozza magát *Faludy*? Nagy kérdések ezek, amelyekre ők maguk is aligha adhatnának feleletet. Az egész előadásban a kar volt a legjobb s bár a kisszámú közönség elég erőteljesen adott tetszésének kifejezést, a mai estét mégsem lehet a legsikerültebbek közé sorozni. (—ab.)

* **A jövő hét műsora** A hét első két napján, hétfőn és kedden a *Vén leányok*, J. M. Barrie vígjátéka kerül színre a főszerepekben K. Kápolnay Juliska, H. Novák Irén, Biró Irén, Hunyady, Keszler, Várnay, Delli és Maribázyval. Szerdán ismét Offenbach csodaszép zenéjű operettje: az *Orfeusz* kerül színre. Csütörtökön a szezonban először adják a *Tiszt urak a zárdában* c. operettet s pénteken szintén először a szezonban a *Rip Rip* operettet. Szombaton Balassa Ármia *Parasztszivek* című népszínművének lesz a bemutató előadása.

* **Parasztszivek.** Érdekes premier lesz a hó 20-án, szombaton az aradi színházban: bemutatják Balassa Ármia és Szalóki Elek háromfelvonásos parasztdrámáját, a *Parasztszivek*-et. Ennek a darabnak érdekes története van. Balassa Ármia dr. szegedi ügyvéd évek előtt írta a *Parasztszivek* című egyfelvonásos népszínművet, amelyet az aradi közönség is ismer. Később Szalóki Elek a Balassa egyfelvonásosából három felvonásos színdarabot csinált és a Nemzeti Színházban tavaly is adták a darabot, amelynek színlapján eleinte csak Szalóki neve

szerepelt. A szerzők ugyanis nem tudtak meggyezni abban, hogy miként tüntessék fel a szerzősöget. Balassa tiltakozott is az előadás ellen, amiből előbb sajtóháború, majd pör támadt. Később mégis kibékültek a szerzők s azóta diadallal járja be a vidéki színpadokat a *Parasztszivek*. Szendrey Mihály igazgató nagy buzgalommal maga rendezi az ujdonságot. A debreceni színházban szintén a jövő héten lesz a *Parasztszivek* bemutatója, a győri színházban pedig a napokban aratott olyan sikert, hogy az első két előadásán zsufolt ház nézte végig a drámát.

* **Böhém szereltem.** A színház énekes személyzete rendkívül ambícióval készült Herblay-Hirschmanu — a Fecskefészék szerzőjének *Böhém szereltem* című új operettjére, amely nemrégiben a Magyar Színházban aratott nagy sikert. Az operetthez számos új jelmez és díszlet készült. Bemutatója valószínűleg a hó vége felé lesz.

* **Zenetanárok hangversenye.** Jövő vasárnap, január hó 21-én délután 5 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében Müttermüller József aradi zenekonzervatóriumi igazgató-tanár, Weichhart Auróra énektanárnő és Müttermüller-Lengyel Erzsébet zongora-tanárnő hangversenyt rendeznek, melynek műsora a következő:

1. Gellermann G.: „Gordonka hangverseny” a moll; Müttermüller József. 2. Beethoven: „Ah perfido” hangverseny ária; Weichhart Auróra. 3. Svendsen: „Hangverseny” d-dur; Müttermüller József. 4. Nevin: a) „Vor Tagbeginn”, b) „Im Zwielicht”, c) „Un vieille”; Weichhart Auróra. 5. Gellermann J.: „Cseh ábránd”; Müttermüller József. 6. a) Medvezky Zs.: „Pényes éj”, b) Tschakowsky: „In wogenden Tanze”, c) Jensen: „Am Ufer des Flusses, des Manzanaros”, d) Abrányi: „Magyar mûdal”; Weichhart Auróra.

Hejyárak: 6, 5, 4, 3 és 2. korona. Jegyek előre válthatók: Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

* **Kneisel tanár hangversenye.** Amint már megemlékeztünk róla, Kneisel A., a párisi zenekonzervatóriumi tanára, Kubelik mestere, a világhírű hegedűművész kedden, a hó 16-án este 8 órakor hangversenyt tart az Iparsház új dísztermében. A művész, kinek képességeiről a legelőkelőbb világlapok szinte csudálatosan hízogően nyilatkoznak, igen szépen összeválogatott műsorral fogja a közönséget gyönyörködtetni.

* **A Színház és Élet** január 14-iki száma az érdekesnél érdekesebb közlendőket tartalmazza. Közli az országos szépségverseny első hetének eredményét, Javabífy Zoltán építész a színházak tűzbiztonságáról értekezik, Varsányi Irént 6 legjobb szerepében mutatja be Faludy Miklós kísérő cikkével; vonzó „Egy operettíró élményei” című cikk. Báthory Eiza, Oberstädter Edgár, az Opera vendége arcképe, Koröis Rikárd és Jámor Lajos karrikaturái (Márx, Kémény) Faragó Jenő folytatja regényét. Negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest VIII. Baross-utca 29.

Rekonstruált népdal.

Nagy a Szendrey ereje,
Két színügyér nem bír vele.

Andrassy és Lukács a hercegprimásnál.

(Folyik a béke-akció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13.

A vezérőrbizottság tegnapi ülésén nem került szóba a béke dolga, ez azonban korántsem jelenti azt, hogy nincsen béke-akció. A vezérőrbizottság ülésének elején nem volt jelen Andrassy Gyula gróf, mert — mint Kossuth Ferenc mondotta — társadalmi kötelezettségének kell eleget tennie. Később, úgy hat óra tájban váratlanul megérkezett Andrassy Gyula gróf is, még pedig frakkban és fehér nyakkendőben, ami nyilván azt jelenti: hogy valahol fontos látogatást tett.

Tudósítónk utánajárt a dolognak és a gróf környezetéből úgy informálták, hogy délután 4 óra tájban Lukács László teljesen díszbe öltözve meglátogatta Andrassy Gyula grótot budai palotájában s azután a két államférfiu együttesen látogatást tett Vaszary Kolos bíboros hercegprimásnál. Hogy az audiencia célja a békeközvetítés volt, ahhoz nem fér kétség, de az audiencián történt dolgokról nem lehetett megtudni semmit. A hercegprimási udvarban azt beszéltek, hogy az agg főpap a béke híve ez ügyben még december havában levelet is intézett a királynak, de szó sincs róla, hogy a levélnek az lett volna a tartalma, amit az „Ujság” és a „Pester Lloyd” már közölnek.

A béketárgyalások ma is folytak. Andrassy Gyula ma délben felkereste Lukács Lászlót és vele hosszasan tanácskozott. Azt mondják, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök is ott volt Lukácsnál és részt vett a tanácskozásban. Ma délelőttre minisztertanács volt tervben, de a miniszterelnök elhalasztotta a tanácskozást, mert másfelé volt elfoglalva. Valószínű, hogy ez a „másfelé” Lukács László lakása volt.

A vezérőrbizottság ülése.

A vezérőrbizottság ma Kossuth Ferenc emléke alatt folytatta értekezését. Apponyi Albert gróf jelentést tett az alispáni kiküldöttekkel tegnap tartott közös konferencia határozatairól, melyeket helyesítőleg vettek tudomásul.

A kereskedelmi szerződések megkötése tárgyában elfogadták Polonyi Géza következő indítványát:

A vezérőrbizottság a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat a törvénytelen kormány által jogosulatlanul kezdeményezettnek, az autonóm vámtarifa és a vámszövedtség hiánya okából az 1899: XXX. t.-c. külön tiltó rendeletébe ütközőnek nyilvánítja. A nélkül, hogy a már ismert szerződések érdemleges bírálatába bocsátkoznák, tiltakozik az ellen, hogy ezen tárgyalások megállapításából a magyar nemzetre bármely irányban valamely kötelezettség hármolhasson.

A póttartalékosok segélyezése tárgyában elfogadtak két határozatot, melyeknek egyikében a bizottság felszólítja az ország gyárosait, földbirtokosait, részvénytársaságok és magánintézetek igazgatóit és egyéb munkaadókat, hogy segítsék eloszlatni az aggódók sötét gondját és leltörölni a magukra hagyottak ferró könnyeit. Végül adakozásra szólítják fel a munkaadókat és arra, hogy a behívottak számára tartsák fenn azokat az állásokat, amelyeket eddig betöltöttek. A másik határozatban megkérlik a képviselőket

hogy megyenként lépjenek szoros összeköttetésbe és derítsék ki a legfontosabb adatokat arra nézve, hogy a behívott póttartalékosok családjai közül melyek azok, amelyek a legsürgősebben segílyre szorulnak?

Turócsemetmártonról táviratozzák.

Turócsemetmártonról táviratozzák: Ma délelőtt volt Kőcsön Lajos főispán beiktatása. A közgyűlési terem kinyitása után díszmagyarban megjelent Kőcsön és tizenöt törvényhatósági bizottsági tag jelenlétében letette az esküt. A vármegyei tisztviselők közül egy sem jelent meg. A közgyűlés után az utcákon egybegyűlt magyar lakosság a Kossuth nótát, a tótok a *Hej slované* kezdetű pánszláv dalt énekeltek.

HIREK.

Hamisított régiségek.

Arad, január 15

Bubics Zsigmond kassai püspök esetéből kifolyólag megint aktuálisakká váltak a hamisított régiségek. A szerencsétlen püspököt a szó szoros értelmében tönkre tették a szédelgő régiségkereskedők.

A borhamisítókat, az élelmiszerpancsolókat, a mértékhamisítókat és egyéb szédelőket minden szigorával kutatja és üldözi a törvény. Csak a művészet berkeiben folyik büntetlenül a szélhámosság.

A lapok csak a minap rántották le a leplet egy budapesti képkereskedésről, ahol élő és még vígan pingáló festőművészek képeit árulgták anélkül, hogy e képeket csak látta volna is valaha az a festő, a kinek neve oda volt mázolva a pikturák alá. A lealcázott képáruson kívül pedig annyi és akkora svindli folyik országszerte a művásár körül, hogy valóban csak az érezheti magát biztonságban a becsapások ellen, aki a képekért kiadott pénzt minden közvetítő mellőzésével, magának a művésznak adja át a festő műtermében.

De mit csináljon az a boldogtalan műbarát, akit szenvedélye a régiség-gyűjtésre sarkal? Ez legfeljebb azt teheti, hogy fölkeresi egyenesen a régiség-gyárosokat s tőlük szerzi be „mükincseit”. Akkor legalább egészen bizonyos benne, hogy be van csapva.

A régiség-szédelgők ellen ma még védelem nincs. Hiszen mindenkinek emlékezetében van az a nagyszásu botrány, melynek központja a párisi Louvre volt, ahol egy százezrekért vásárolt mükincsről, Saitafernes tiarájáról, csak évek múlva sült ki, hogy értéktelen hamisítvány. Ha be lehetett csapni a Louvre szakértőit, miért ne lehetett volna becsapni akkor a jámbor kassai püspököt?

És mégis a hatóságokban van a hiba. A hiszékeny emberek minduntalan megújuló kizsákmányoltatásáért mégis a hatóságok felelősek. Mert ugyan hallotta-e valaki hírét, hogy a rendőrség csak egyszer is kísérletet tett volna a régiség-kereskedések megrendszabályozására? Kutatta-e valaki, hogy mi történik e tarka boltok falai között? Törődnek-e a hatóságok vele, hogy egy öthatosos karls-

badi cserepet, évszázados óbécsei edény gyanánt, százakért varrnak a többnyire naiv gyűjtők nyakába? Az ördög se bánja, ha a Bessenyei-féle mázolmányok úgy kelnek el, mint az Eszterházy-képtár gyöngyei; s az ólomból öntött Napoleon figurákat a bécsi császári kincstártól cserélt francia bronz-unikumok gyanánt árulják.

A régiség kereskedés körül szabad a rablás. S hogy ez agyafurt rablók kielégítésére egy püspöki vagyion is kevés: szomorú példa arra Bubics Zsigmond esete.

— József főherceg és Justh Gyula. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma este tartották meg Budapesten a jogászbálat, amelyen József főherceg és neje, *Augusta* főhercegnő is megjelentek. Nagy föltűnést keltett, hogy József főherceg a bálterem egyik sarkában több mint félóra hosszat tartó beszélgetést folytatott Justh Gyulával, a képviselőház elnökével.

— Rudnay Béla kitüntetése. A király a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki Rudnay Béla budapesti főkapitányt. Erről a kitüntetésről, amely élénk föltűnést keltett politikai körökben, a hivatalos lap mai száma ezt a királyi kéziratot közölte:

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Rudnay Bélának, a székesfehérvári államrendőrség főkapitányának, kiváló szolgálatai elismerésül, Szent-István-rendem kiskeresztjét díjmentesen adományozom. Kelt Bácsban, 1906. évi január hó 11-én. *Ferenca József s. k. Bárány Fejérváry Géza s. k.*

— A szerb-bolgár vámunió. Szófiából érkezik ez a jelentés: A bolgár kormány el van rá határozva, hogy *Ausztria-Magyarországgal nem köt kereskedelmi szerződést*, ha ez a szerb-bolgár vámuniót el nem ismeri és a bolgár fejedelemségnek *újabb engedményeket nem tesz*. Az a körülmény, hogy Bécsből a berlini szerződésre utalnak, mint amely a szerb-bolgár vámunió akadályát nem győzi meg Bulgáriát, mert más államokkal kötött szerződések sem állottak mindig összhangban a berlini szerződéssel.

— Görög újév. A görögkatolikusok és görög keletienek holnap, vasárnap lesz az újévük. A templomokban délelőtt ünnepi istentiszteleteket tartanak.

— Új kanonok. A Dénes János halálával megüresedett nagyvárad kanonoki stallumot rövid időn belül be fogják tölteni. Mint megbízható forrásból értesülünk, *Vucskics Gyula dr. nagyvárad újvárosi plébánost és Gróh Ferenc gyulai apát plébánost terjesztették elő kinevezésre a püspöknek*. Minden valószínűség szerint Vucskics Gyulát nevezik ki, aki irodalmi működésével is jelentős érdemeket szerzett.

— Ugron cikke. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a kir. ügyészség ma este fél tíz órakor lefoglalta *A Nap* holnapi számát. Az elkobzásra Ugron Gábornak *Emberek, vagy félistenek?* című vezércikke s. olgáltatott okot, mivel az ügyészség királlysértést látott benne.

— A ref. egyház közgyűlése. Az aradi református egyház évi rendes közgyűlése január 14-én, vasárnap délelőtt 1/11 órakor (féltizenegy) tartatik meg a városházban a szokott tárgyszorozattal.

— Püspöki körlevél. Németh József püspöki helynök kiadta ezidei második körlevelét, melyben mindenekelőtt értesíti a csanádi egyházmegye lelkészességét, hogy *Várossy Gyula* kalocsai érsek f. hó 14-én foglalja el érseki székét s ez

alkalommal *Várady Arpád c. püspök* fogja a csanádi egyházmegyét képviselni Gyertyászentelő Boldogasszony ünnepén, mely péntekre esik felmenti a híveket a huseledelektől való megtartoztatás parancsa alól. Végül a lelkész-vizegák napján május 8. és november 6. ra és a középiskolai bitoktatói vizsga napját június 19. ére tűzi ki.

— Egy eljegyzés és a Kossuth szobor. A *Kossuth-szobor* gyűjtésének kezdetén vetették föl az eszmét, hogy minden családi örömet, kedves eseményt tegyenek azzal is emlékeztessék, hogy az aradi Kossuth-szoboralapnak adomány jusszon a révén. Azóta lassan-lassan elavult a szép szokás, s mind ritkább lesz az olyan eljegyzés, vagy esküvő, amely a Kossuth-szobor gyűjtésének lajstromában is megemlítetik. Annál dicséretesebb, hogy ezt szokást, elismeré-re méltó bőkezűséggel, Arad egyik előkelő nagyiparosa, végvári *Neuman Dániel* eleveníti föl. A mai napon végvári *Neuman Dániel száz koronát* küldött hozzánk a következő levél kíséretében:

A b. lapjában megjelent, családomat illető eljegyzési hír ellenszolgálatának megváltása fejében, mellékelve küldök száz koronát, mely összeget az aradi *Kossuth-szobor alap* javára az illetékes helyre juttatni sziveskedjék

Kiváló tisztelettel

végvári *Neuman Dániel*.

Az adományt készséggel eljuttatjuk a Kossuth-szobor gyűjtő-bizottságához.

— A gyulai polgármester panamá. *Gyula*-ról sürgönyzik: *Dutkay Béla*t, Gyula város felfüggesztett polgármesterét a fegyelmi választmány hivatalába visszahelyezte. A polgármester azonban nem foglalhatja el állását, mert újabb vád merült fel ellene, amely miatt a fegyelmi eljárást ismét megindították. A vád szerint ugyanis *Lederer Károly* 1902-ben nagy alapítványt tett szegény iskolásgyermek felsegélyezésére, a polgármester a pénzt felvette, de nem számolta el.

— A Kőlcsey egyesület irodalmi szakosztálya vasárnap délután 8 órakor az ereklyemúzeum helyiségében tartja tagválasztó és tisztújító közgyűlést, melyen a pályázatok sorsát is eldöntik.

— Merénylet egy hadügyminiszter ellen. *Pétervár*-ról táviratozzák: *Y-Jong* koreai hadügyminiszter ellen tegnap este az itteni „Hotel de France” szállóbeli lakásán merényletet követtek el. A merénylő a hadügyminiszter tolmácsa volt, aki *tizenegyszer lőtt a miniszterre és több szurást is ejtett rajta*. A merénylőt letartóztatták.

— Barabás véres beszámolója. *Barabás Béla dr. véres nagyvárad* beszámolójával ma foglalkozott a nagyvárad törvényszék. A nyolc vádlott közül csupán négy jelent meg s ezek közül is a vád elejtése folytán bármint fölmentettek és csupán az egyiket, *Tojcs Györgyöt* ítelték el *negyven korona* pénzbüntetésre. A monstre-pörök ígérkező bűnügy egészen jelentéktelen kihágási ügygyé zsugorodott össze.

— Változások a csanádi egyházmegyében. *Németh József* püspöki helynök *Lebovich Dániel* helyettes plébánost Neuzinárról Kiszszentpéterre, *Glász Ferenc* helyettes plébánost Kisteremiárról Neuzinára helyezte át, *Jung Miklós* képlánt pedig Aradszentmártonról Kisteremiára nevezte ki plébánoshelyettesnek. Egyben áthelyezte a következő káplánokat: *Manoeuvre Pétert* Karánsebesről Szakálházára, *Weber Mihályt* Szakálházáról Oscaánádra, *Ferenccy Gyulát* Oscaánádról Karánsebesre és *Lesnyák Józsefet* Plosiczról Arad-szentmártonra.

— Russu Sirlanu sajtópör. A nagyvárad kir. törvényszék hétfőn, január 15-én tartja meg a főárgyalást *Russu Sirlanu János*, a kisjenői kerület országgyűlési képviselője sajtópörében.

Románii din statul ungar (Románok a magyar államban) című munkájáért emelt védat a királyi ügyészség. E munkát a bukaresti román akadémia 500 frank pályadíjjal tüntette ki; az ügyészség államellenes írgatást konstatált benne s ezért indította meg a pert, amelynek során a képviselőház Russu mentelmi jogát felfüggesztette. Russu védője Marsieu Jusztin dr. aradi ügyvéd lesz.

— **Tízmilliósi birtokvétel.** *Ypszilanty* herceg kevermesei és vízesi 11.000 holdat kivéő uradalmait holdankint felszereléssel együtt 880 koronáért, összesen közel *tízmillió koronáért*, egy bécsi pénz csoport megvásárolta.

— **Egy ur asszony tragédiája.** *Budapestről* jelentik: Podmaniczky-utca 17. számú lakásán gyorsforralón teát főzött *Mispán Frlayes* gyógyszerész fiatal felesége. A forraló főzés közben valahogyan feldűlt, az égő szesz ráborult az uriaszony ruhájára s pillanat alatt lángba borította. A gyógyszerész segítségére sietett feleségének, mire azonban az égő ruhákat letépte róla, a boldogtalan asszony teljesen összeégett. Súlyos égési sebeket szenvedett *Mispán* is s feleségével együtt őt is kórházba kellett szállítani. Rettenetes kínok között eltöltött éjszaka után *Mispán* ma reggel *belshalt sebeibe*. Férje még sokáig nyomja az ágyat, míg felépül. A gyógyszerésznek holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Az új iparhatósági bizottság.** A város házában holnap, vasárnap választják meg az új iparhatósági tagokat. A választást *Zubor Andor* rendőrfogalmazó, h. iparhatósági biztos vezeti.

— **Az iparos-íjű bankettje.** *Az aradi iparos íjű önképző egyesülete* ma este az újonnan megválasztott tisztviselőik tiszteletére bankettet rendezett. A kedélyes estélyen résztvettek az iparhatósági vezető tagjai. kik közül *Steigerwald* Alajos iparhatósági elnök, *Zima* Tibor tükör és *Schäffer* József, az ifjuság elnöke tartottak buzdító beszédeket, melyekben hazafelésságra és szorgalmas munkálkodásra szólították az ifjuságot.

— **A negyven koronán aluli követelések behajtása.** *Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* a 40 koronán aluli követelések érvényesítése érdekében az ország valamennyi járásbírósi szék helyén több ügyvéddel kötendő megállapodásba jutott, amely szerint ezen ügyvédek az O. M. K. E. tagjai részére az ilyen követeléseket a megállapított minimális díjszabás alapján vállaltják el, behajthatatlanság esetén pedig csak a kész kiadást számíthatják. Ezen ügyvédek névsora az O. M. K. E. *aradi kerületének iródájában* (Arad, Szabadság-tér 7. sz. 1. em.) tudható meg, s ott az O. M. K. E. tagjai minden irányban felvilágosítást kaphatnak.

— **A Testvériség-asztaltársaság választmányá váruap** este hat órakor ülést tart a rendes helyiségében.

— **Csődbejutott butorgyár.** A gyulai kir. törvényszék csődöt nyitott a „Legelső békés-csabai butorgyár és butorraktár *Liebe Ernő*” cég ellen és csődbiztosul *Madarász Kálmán dr.* gyulai törvényszéki bírót, tömeggondnokul *Pándy István dr.* békéscsabai, helyettes tömeggondnokul pedig *Lovich Ödön dr.* gyulai ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésére márc. 24. ike a határidő.

— **Az aradi hivatalosok betegségélyző és temetkezési egylete** f. hó 14-én vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes választmányi ülését. Az elnökség.

— **Orvosság helyett — méreg.** *Csabáról* jelentik: A saját tévedésének majdnem áldozatul esett tegnap egy fiatal, kiváló tehetségű orvos. *Hasza* Károly dr. gyulai segédorvossal esett meg egy kis véletlenesség, mely majdnem az életébe került. Az orvos ugyanis három nap

szabadságot kapott és szabad-ágidejét Budapesten akarta eltölteni. A Gyuláról délután induló vonatról lekéselt és hazamenván, a hosszú várakozásban, meg a lekésés miatti bosszankodásában erős főfájást kapott. A fiatal orvosnak az a rossz szokása van, hogy zsebében egész kis gyógyszerkártyát hord magával. Tegnapi is, hogy főfájását enyhítse, a zsebében levő *aszpirinből* egy adagot bevett, később még egyet. Bár rosszul érezte magát, de azt hiven, hogy a főfájástól van, az esti vonattal elindult Budapestre. A vonatban egyre rosszabbul lett és mikor még egy aszpirint akart bevenni, akkor vette csak rémülve észre, hogy aszpirin helyett mind a két esetben morfinium porokat szedett. A csabai állomáson már oly rosszul lett, hogy tovább nem mehetett, felbeszakította utazását. Csaknem egészen eszméletlenül szállították be a csabai kórházba, ahol *Wayner Daniel dr.* főorvos azonnal gyomormosást végzett rajta, a mitől jobban is lett. Ma már egészen jól érzi magát és talán holnap folytathatta is utazását Budapestre. Egész nap csak azon bosszankodott, hogy orvos létére hogyan követhetett el ilyen tévedést, amely majdnem az életébe került.

— **Szerencsétlenségek.** Mint *Budapestről* jelentik: Az *Ütői-ut 111* számú ház második emeletéről ma reggel eddig meg nem állapított módon az udvar k vezetőre zúnant *Bosszonyovics József* 63 éves házmester és szörnyet halt. A rendőrség a holttestet beszállította a törvényszéki orvostani intézetbe s megindította a vizsgálatot, kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség. — Ugyancsak a második emeletéről zúnant le a C ö nördi u: 6. számú házban *Kiss Mari* 18 éves cselédlány is. Esés közben megakadt az első emeleti folyosón s csodálatosképen nem történt semmi baja.

— **Kubelik öröme.** A clevelandi *Szabadságban* olvassuk a következő hirt: Az itt időző és hangversenyző világhírű hegedűművész, *Jan Kubelik*, akinek neje magyar leány, *Széli Farkas* debreceni táblai tanácselnök leánya, táviratot kapott hazulról, hogy neje minden percben várhatja a gölya látogatását. E feletti rendkívüli örömben e hó 24-én (december) nagy lakomát rendezett a Cafe Martinban s a jelenvolt amerikaiak lelkesen éltették a jövő magyar honpórárt.

— **Öngyilkos lelkész.** *Kecskeméten* — mint nekünk távirják — *Papp Sándor* ferencrendi szerzetes tegnap hajnalban cellájában mellbe lökte magát és meghalt.

— **Gróf, mint községi bíró.** A Nyitrai megyei *Ellenőr* írja: *Krencs* nyitrai megyei községben történt meg a ritka eset, hogy egy született gróftól, *Matuska Gábornak* községi bíróvá választották meg a legutóbbi tisztújítás alkalmával. Ott esett meg a másik furcsaság is, hogy a marhalevelek kiállítását a tanítórá bízták, amely nyiben a gróf urnak e közigazgatási munkásság nincsen nyére.

— **Jószívek.** A szegénytanulók konyhájában a jövő héten *Kudas Kálmán* és *Vajassy Arpádné* urnok ügyeljenek.

— **Sikkasztó magánhivatalnok.** *Budapestről* jelentik: A rendőrség nyomozó levelet adott ki *Schedy Sándor* magánhivatalnok ellen, aki a budapesti kovács és kocsigyártó iparhatósági védnöksége alatt álló kocsiáru-csarnok szövetkezet kárára *10,000 koronát* sikkasztott és megszökött. *Schedy* a sikkasztást úgy követte el, hogy nem szolgáltatotta be a szövetkezett pénz-táába az eladott kocsiért beszédett pénzeket. A sikkasztó magas, nyulánk természetű 36 éves ember.

— **Szétmarcangolta a kutya.** *Nagybajomi* tudósítónk borzalmas esetről ad hirt nekünk. A község határában egy neki bősztült juhász kutya a szó teljes értelmében izekre marcangolt egy asszonyt, aki rettenetes küzdelmet vívott az állattal. *Csák Balázsné* csüdtörtökön késő délután gyalogszerrel indult el a szomszéd község felé. Az országuton egy hatalmas komondor tá-

madta meg s a szerencsétlen asszony ugylát-szik kövel hajigálta az ebet, hogy elriassa, a mi nem sikerült neki, csak inkább bősztette a komondort. A nyomok valianak csak arra, mily rémes harcot vívott a szegény asszony, akinek a darabokra tépett, verbe fagyott holttestét reggel találták meg arra járó emberek. A hatótról csafatokban lityegelt a bus, a feje, melo, karja szét van marcangolva s egyes véres testrészeit az árokban lették távol a véres eset helyétől. A vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy *Csákné gyilkosa egy kutya volt*. *Vassó István* nagybajomi gazda kuttyaja vérengző, veszedelmes állat, mely már több embert megtrámadott. A rettenetes ebet lebunkozták, gazdája ellen pedig vizsgálat indult.

— **Az Európa kávéház gazdái cseréit.** Új tulajdonosa, *Piros Gusztáv* ma este nyitotta meg és azt az újitást hozta be, hogy társaságoknak külön helyiséget tart fenn. A kávéházban minden este zene játszik, reggelig nyitva van és hideg büfé áll a vendégek rendelkezésére.

— **Hatal a lakodalmas háznál.** Jákóhódoson a régi r s sz szokásnak, a lakodalmi lövöldözésnek áldozatát esett egy legény. Időb *Kenedi József* tegnap tartotta a lakzóját. A legények a nagyobb vigasság okáért pisztolyokkal lövöldöztek. A vőlegény unoköccse ifj. *Kenedi* János is széles jó kedvében pisztolyt fogott s vaktában elstötötte. A lövés azonban ifj. *Kenedi* Józsefet érte, egy 20 éves legényt, aki ott a lakodalmas nép szemeláttára meghalt. A csendőrség vizsgálatot indított.

— **Új képek.** Kevés cég van *Aradon*, amelyik annyi élvezetes látványt nyújtana a közönségnek, mint a Kossák udvari fénykép műterme. Alig gyönyörködünk az egyik látványosságban, már ismét új dolgokat produkál, amelyek mind alkalmasak arra, hogy a mű-értő közönség állandó érdeklődését fenntartsák evvel a kitűnő hírű műteremmel szemben. Két helyen egyszerre állította ki ezuttal Kossák valóban érdekes szép képeit. Az egyik képcsoport egy táncpróba jelmez és bajos apró résztvevőit örökítik meg az *Andrássy-téren* levő kioszkban, a másik képcsoport pedig a *Fehér-Kereszt* előtt szintársulatunk tagjai közül a *Keszler párt* és *Biró Irént* ábrázolja jobb szerepeikben. Valamennyi kép érdekes és pedig kidolgozásukkal méltó feltűnést kelthetnek.

— **A csukamájojaj** újabb ismét nagyon elterjedt hasznalatnak örvend, mióta tudnunk sikerült teljesen tiszta formában előállítani. A tiszta csukamájojaj iz, és szag nélküli, könnyen emészthető és gyorsan felszívódó folyadék, melyet a gyermekek igen szívesen vesznek be s minthogy a tiszta csukamájojaj a legjobb gyógyszeres tápszerek közé tartozik, egyszerűs mind megakadályozza, hogy a csontrendszer fejlődésében visszamaradjon. Nátunk mellett legjobb hírnévnek örvend a *Zoltán féle csukamájojaj*, mely az összes külföldi gyártmányokkal sikeresen versenyez.

— **Lotekonyaság.** A szegénytanulók számára a múlt héten a következő adományokat vettük: özv. *Salamon Samuné* 50 kg. babot, dr. *Müle* *Lajosné* 2 drb nyulat, *Brasch Ferenc* 2 kg. vaját, *Medveczky Zsigmondné* 100 drb süteményt és 3 zsák burgonyát; *Vajda Lajosné* 1 zsák liszt adományozott. Fogadják e nemesszívü emberbarátok ezuton köszönetemet. *Hauser Károlyné* egyes. elnök.

— **Tiszta bükköny, zab nélküli, megvételre keres Gyenes S. és fia** cég magyar osztálya *Kecskeméten*

— **Birtokcsere.** Az aradi királyi törvényszék nál, mint telekkönyvi hatóság nál e héten a következő változásokat jegyezték fel a beállott tulajdonjog átruházásokat illetőleg; *Moisan Alexa* és neje *Mojsza Jovanka* eladnak az 1800. sz. tíkben felvett ingatlanból 291 negyszögöl üres telket 940 koronáért *Milankovits Miklós* és neje *Mácsán Máriának*. — *Molnár Péter* és neje *Tóth Anna* eladják az aradi 6546. sz. tíkben felvett *Orovil* utcában felvett 157 negyszögöl üres telket 1160 koronáért özv. *Schneider Mihályné* *Schirmer Kata* innak.

— **Minden hölgy, ki még súlyt fektet kifogatásan üde és szép arcbőrrre, az használja a Földes fele Margit** crémet, mely sohasem árt. Ára 1 korona minden gyógyszerárban.

— **Csak jó áru kapható** *Hegedüs Gyula*, kefe, pipere, illatszerek és fodraszati cikk kereskedésében *Arad*, *Andrássy tér 15*. Valódi francia és angol illatszerek, hölgyporok, körömápolási szerek, manicule garnitürak, francia különlegességek és mindennemű gummiárak nagy választékban. 2878

— Aki szép finom maradandó és értékes ajándékkal óhajtja szeretettel meglepni, az forduljon teljes bizalommal Weinberger Ferenc jövedő ékszerészünthöz Andrássy tér „Központi szőlő” épület, melegen ajánljuk a t. közönség figyelmébe és pártfogásába, ismert szoliditása révén is, szép raktára már meg éppen imponáló. Olcsó szolid árak, pontos kiszolgálás — saját ékszer készítői és javító műhely. Városi és megyei telefon 489

— „Antidol” a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyeren eldörzsölve a használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az Antidolt? amely nagyszerű hatására arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható: Földes Kelemen, Hajós Arpád, Krebsz Géza, Ring Lajos, Rozsnyai Mátvás és Vojtek Kálmán gyógytárában. 2903

— Aradi takarékos és segélyegylet, mint szövetségi. Petöfi utca 1. szám alatt, 1906 ik évben a 25. évtársulatot rityja meg. Ki egy törzsbetétre hetenként 50 fillért fizet, hat év után 150 koronát takarít meg magának és az illet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. Az egyeslet tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beiratkozni lehet délelőtt 9—12 ig, délután 3—5-ig. Az aradi takarékos és segélyegylet, mint szövetségi. (Petöfi utca 1)

— Szép fogakat csakis a Dentolin fogoreme használata biztosít. Vojtek és Weiszál. 113

Báli-selyem 60 krtól métereenként, legújabb divát szerint. Bérmentesen és elvámelve. — Gazdag minta-választék azonnal. — Henneberg selyemgyára, Zürich. 3956

A bácskai menyecskék.

(Asszony-forradalom — egy tanító miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Telljér bácskai történetek jelentenek ismét Zombor városából. Egy bácskai községben egy feltűnően csinos tanító került. Szerette is egy ideig mindenki, hanem aztán lassankint — különösen a férfiak körében — sok ellensége akadt, akik ujabban annyira megsaporodtak, hogy a múlt hónap közepén tartott községi gyűlésen elhatározták, hogy a tanító talpa alá utillapot köntnek. Azonban váratlan ellenállásra akadtak.

A falu menyecskéi és leányai ugyanis egyhangulag kijelentették, hogy a tanítót nem engedik elküldeni. A bíró és esküdtek erre összedugták a fejüket, tanakodtak és nehogy az egész környék kinevesse őket, hogy náluk az asszonyok uralkodnak, elhatározták, hogy a tanítót mégis elküldik, mert az ottmaradása „kész veszedelem.”

Az asszonyok körében ez az újabb határozat óriási izgatottságot keltett. Ok is gyűlést hívtak egybe, melyen az elnök nagy éljenzés közben jelentette ki, hogy a község asszonyai elhatározták, hogy mindaddig nem sütnek-főznek egy falatot sem, míg a kupaktanács vissza nem vonja határozatát. A falu bölcs atyái nagyon kellemetlen ábrázatot vágtak, mikor meghallották az asszonyok bosszú határozatát, de aztán mégis lecsendesedtek, mert nem hitték, hogy az asszonyok kibírják azt, hogy csak egy-két nap is ne főzzenek.

Keserűen csalódtak. A menyecskék ez egyszer nagyon szótartók voltak, két hét óta nem főztek.

Tegnapelőtt kellett volna ennek a szomorú esetnek bevégeződnie, akkorra volt ugyanis kitűzve a tanítéválasztás. A választásra menő atyafiak furcsa gárdát láttak a község háza előtt a menyecskék és leányok álltak ott meze-lönyéllal és sodrófával fölgyverkezve. Nem nagyon barátságosan néztek a férfiakra, mert egyik sem mert közlök be menni a választó

helyiségbe, ahol a bíró és esküdt urak szorongtak iszonyu félelemben.

A szolgabíró véget akart vetni a kellemetlen helyzetnek és karhatalomért sürgönyözött a szomszéd községbe. A karhatalom meg is jelent két szál csendőrz személyében. A szolgabíró maga is belátta, hogy ez a két ember aligha nyomhatja el a forrongást, ezért kihirdette, hogy a választást a jövő hónapra halasztja el. Most érdeklődéssel és vidáman várja a további fejleményeket egész Bácska.

NAPIREND.

Január 14. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Jézus szent neve. — Protestáns naptár: Bódog. — Görög-keleti naptár (január 1.): Ujesztendő. — A nap két 7 óra 47 perckor, nyugszik 4 óra 32 perckor.

Január 15. Hétfő. Róm. kath. naptár: Pál remete. — Protestáns naptár: Laski János. — Görög-keleti naptár (január 2.): Szilveszter. — A nap két 7 óra 46 perckor, nyugszik 4 óra 33 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát eszerint, a mai napra a következő időjárás várható: Semmi fagy, kevés csapadék.

Január 14. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak értekezlete délelőtt 11 órakor (Kereskedők köre). — A Kőlcsey-egyesület irodalmi szakosztályának közgyűlése délután 3 órakor.

Január 18. Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 órakor (Polgári fiúiskola.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sörteskereskedelem.

— Január 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 127—129 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 132—134 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 130—131 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 128—130 fillérig.

Szorbai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 128—129 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 124—125 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 121—122 fillérig.

Sörtészám: Január 9. napján volt készlet 33,975 darab, január 10. napján főlhajtott 2079 darab, január 10. napján elszállított 1719 darab, január 11. napján maradt készlet 34,295 darab.

A készlet sörtesüzlet irányzata: Csöndes.

Vasuti közlekedés.

— Krvényes 1906. évi május hó 1-től. —

ARADROL

Budapest felé felé:

Nagyváradra reggel 5.09
Gyorsvonat reggel 8.18
Személyvonat d. n. 11.25
Gyorsvonat délután 4.16
Személyss. tv. d. n. 4.51
Személyvonat este 9.30

Erdély felé:

Személyvonat reggel 6.35
Gyorsvonat délután 12.22
Soborsinög délután 2.30
Személyvonat d. n. 4.03
Gyorsvonat este 7.04
Radnára délelőtt 10.15
Radnára délután 5.51
Piskire este 10.—

Temesvár felé:

Személyvonat reggel 6.15
Személyvonat d. n. 12.17
Vegyesvonat délután 5.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel 4.50
Vegyesvonat reggel 7.10
Személyvonat d. n. 4.06

Brís felé:

Személyvonat reggel 6.25
Vegyesvonat d. n. 12.27
Gurahoncig sv. d. n. 4.25

ARADRA

Budapest felé érkezik:

Személyvonat reggel 6.06
Személyss. tv. reggel 9.10
Gyorsvonat délután 12.12
Személyvonat d. n. 3.29
Gyorsvonat este 6.54
Szv. Szolnokról este 9.—

Erdély felé:

Radnáról reggel 7.48
Gyorsvonat reggel 8.08
Személyvonat d. n. 10.50
Radnáról délután 2.29
Gyorsvonat délután 4.01
Személyvonat este 8.50
Radnáról este 6.25
Piskiről reggel 4.46

Temesvár felé:

Vegyesvonat d. n. 10.40
Személyvonat d. n. 3.43
Személyvonat éjjel 10.59

Szeged felé:

Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat este 6.59
Személyvonat éjjel 10.38

Brís felé:

Gurahoncól sv. reg. 8.68
Vegyesvonat délelőtt 11.—
Személyvonat este 6.49

Metermenetek

Arad—Új-Szék—Anna—Kőtegyháza között.

Kőtegyháza felé reg. 6.10 | Kőtegyháza felől d. n. 12.—
Kőtegyháza felé d. n. 12.01 | Kőtegyháza felől este 6.08

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. n. 8.25 | Borosjenő felől d. n. 1.58
Borosjenő felé d. n. 2.40 | Borosjenő felől este 9.14

Arad—Monóhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14 | Monóhegyes felől reg. 5.42
Battonya felé d. n. 12.50 | Battonya felől d. n. 11.09
Monóhegyes felé este 5.33 | Battonya felől d. n. 3.40

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13

Amerika ½ magasabb. Kevés forgalom mellett elkelt néhány ezer métermázsa buza 5 fillérrel olcsóbban. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárul 13 órakor:

Buza 1906. áprilisra . . . . . 17.12—17.14
Rozs 1906. áprilisra . . . . . 14.—14.02
Zab 1906. áprilisra . . . . . 14.46—14.48
Tengeri 1906. májusra . . . . . 13.62—13.64
Új őszi buza 1906-ra . . . . . 16.82—16.84

Zárul 6 órakor:

Buza 1906. áprilisra . . . . . 17.08—17.08
Rozs 1906. áprilisra . . . . . 13.96—13.98
Zab 1906. áprilisra . . . . . 14.44—14.46
Tengeri 1906. májusra . . . . . 13.62—13.64
Új őszi buza 1906 ra . . . . . 16.78—16.80

Irányszat lanya.

Zárul 6 órakor:

Csehrák hitelrészvény 678.75
Magyar hitelrészvény 79.50
Lászlóvitelbank részvény . . . . . 509.—
Sima-Murányi vasút részvény 525.25
Csehrák-magyar államvasút részvény . . . . . 670.—
Közút vasút 594.75
Városi villamos vasút részvény 327.25
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben 10.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy áruban 12.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. O. R. A Ez a címe a legújabb asztaltársaságnak. Laikus nem is sejtji, miért nevezi magát a néhány jóvéri aranyifjúból álló asztaltársaság éppen *Borá* nak; a beavatottak azonban már tudják, hogy a négy betű mögött a köve kező hosszú cím rejlik: Borzasztó Orgliákat Rendező Asztaltársaság. A Bora már megkezdte és a farsang alatt fokozott erővel folytatja nagyszabású működését. Mondja most már valaki, hogy veszélyben van a haza, mikor az embereknek ilyesmire van gondjuk! . . .

Névtelen levelek. Azokat a nyomtatott újságbetűkből összeragasztott anonym leveleket már gyűjti a rendőrség büntügyi osztálya. Ugye lehet, hogy a hét folyamán érdekes dolgokat olvashat ezzel az ügygyel kapcsolatosan.

Szabad. Még csak a tervezés stádiumában van. A részleteket kérdezze meg az aradi polgári fiúiskola igazgatóságától.

Aranka Az igazi neve. Állandóan Budapesten lakik, közelebbi címét megmondja a Pesti Napló.

IDEGENEK ARADON.

— Január 13 —

Nádor szálloda. Martin Tódor molnár Sajtény. — Rédei Manó dr. Széplalu. — Zselér János uradalmi tisztviselő Ötvényes. — Fischer Antal kereskedő Apáti. — Dozse Emil szállodás Temesvár. — Marienésku Gergely m. kir. tisztviselő Lippa. — Milován K. jegyző Múndrók — Vajcsa R. dr. ügyvédjelölt Kisjenő. — Popesku Adrián papjelölt Nadab. — Lada László fodrász Szolnok. — Trifon Traján földbirtokos Nagylak. — Fodor János főpincér Szeged.

Garantírozott valódi

perzsa-
szőnyegeimet

a Butortermelők Szövetkezetében az előrehaladt téli időnyre való tekintettel

minden elfogadható áron

árusítom.

Szíves érdeklődést kérve, vagyok
tisztfelettel

Schwarz Zsigmond.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik édes atyáknak
id. Kopetko Károlynak
elhunyta alkalmával vigasztaló részvétükkel és a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mond a
Gyászoló család.

120

CSARNOK.

Moran ur csodálatos esete.

— Párisi történet. —

Irt: **Francis de Bive.**

(Folytatás.)

— Elhozta magával a levelet?
— Igen, uram. Tessék, olvassa el ön.
Lesueur rendőrbiztos keskeny, hosszukás borítékot vett át Moran urtól; előbb gondosan megvizsgálta a levél külsejét, a bélyegen levő pecsétet és magát az írást.

— Ez nő kézre val, — mondta Lesueur. Azt is hamar fel lehet ismerni, hogy az írója hézagos műveltségű lehet. Tehát semmi kétség, hogy csak eszköz mások kezében.

A levél maga ennyit mondott: „Tisztelt Moran ur, remélem, ön is tisztában lehet azzal, hogy a kisértet önnek károkat okozhat. Legyen szíves tehát száz franknyi küldeménynyel tudtomra adni, hogy hajlandó-e egyezséget kötni éjjeli látogatásaim beszüntetésére? A száz frankot tegye borítékba és helyezze el a kertje végén levő átjáró árokba, amely a szomszéd telkekre nyúlik. Figyelmeztetem azonban, hogy ha bármint intézködést ten-e a kikutatásomra, vagy a rendőrséget értesítené, kénytelen leszek önnek még keményebb módon bizonyítani a hatalmam, amelylyel szemben különbben is tehetetlen.” — Alírást: A kisértet.

— Elküldte a száz frankot? — kérdezte Lesueur.

— Igen. De magam álltam lesbe, még pedig fegyveresen... És másnap ugyanazon a helyen megtaláltam a borítékot, a pénzzel együtt, érintetlenül. Amde megbántam a lesekedést, mert a kisértet a következő éjszakán már ismét ott sötét a folyosón; a rémület a házban pedig megújult és két lakóm azonnal elköltözött. Ekkor nem haboztam és éjszakára — titokban — ismét az árokba tettem a pénzt, sőt nem is álltam lesbe. Reggelre a boríték eltűnt a helyéről, én pedig másnap levélben elismerést kaptam a kisértettől.

— Ez a másik levél is itt van?

— Igen, uram. At is adom. Hanem a száz frank nem volt elég. Két hétig ugyan békeség volt a házban, akkor azonban a látomány újra megjelent a tornácán. Kétségbe voltam esve és alig vártam a zsaroló újabb levelét, hogy ismét pénzzel szerezzek békét. Nem is késett a levél; — ez alkalommal kétszáz frank volt a követelése. Ezt is elküldtem.

— Elküldte? Ez már neveltséges volt.

— Belátom magam is uram. De képzelje magát az én helyzetembe. Nem tettem tönkre a házam hírét. Sőt bevállalom, hogy nem csak ezt a kétszáz frankot küldtem el, hanem tudtára adtam a vakmerő zsarolóknak, hogy inkább navonta küldök néki száz frankot, csak hagyjon békében. A válasza rövid volt: a kétszörös összeget akarta. És én álltam az alkunak. Azóta immár három hónapon át pontosan elkü-

döm a pénzt, a házban csendes minden s a lakóim is kezdik feledni a tavaszi tréfát. Eddigi számításaim szerint azonban kilencszáz frankomba került a kisértet s ezt kezdem sokalni. E jöttem tehát önhöz uram, segítsen ki a neveltséges helyzetből.

Lesueur még néhány kérdéssel tájékoztatta magát, aztán teljes támogatását megígérte.

— Ma éppen elseje van, — szökött a rendőrbiztos. Talán megküldte már az e havi összeget?

— Igen, sajnos; éppen az elmúlt éjjel tettem ki a kertbe.

— E szerint várunk kell a jövő hó elsejéig. Akkor azonban ne kockáztasson több pénzt, hanem keressen fel engem és együtt beszéljük meg a teendőket. Ha addig is újabb történetik, értesítsen azonnal, Moran ur.

Moran nem nagy megnyugvással távozott a rendőrbiztostól, de végtére is be kellett látnia, hogy az sem tehet többet egyszerre; tehát várt.

(Vége következik.)

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi január hó 14 én:

Bérlatszűnet.

Bérlatszűnet.

Délután 3¼ órakor, fél helyárral:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátán	Faludi K.	Napoleon	Borbély S.
Petruccio		Egy baktér	
XV. Lajos		Ratou	
Mózes		Pero, szolga	
A sátáné	Kaposy J.	Barbarina	Zsigmondi A.
Marion		Heloise	
Pompadour		Nanette	
Lia		Thereza	
Casanova	Nyarai A.	Pietro, kertész	Ladislai J.
Tomina	Fekete A.	Rendőrőrnök	Kalocsai V.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlat 99. sz.

Paraduu.

Este 7¼ órakor, rendes helyárral:

A kurucfurfang.

100 arannyal jutalmazott népszimnű 3 felvonásban, dalokkal és táncal. Rákóczi korából. Írta és zenéjét szerzette: Uj. Bokor József.

SZEMÉLYEK:

Ozv. Becskyné Ves préminé.	Katica, leánya	Kőrössy J.
Ilona, unokája	Futó, kuruc	Faludi K.
Bögözdilörinc Szathmari A.	Kertész, kuruc	Palóczy Pál.
Senki Tamás	Ujj Kálmán.	Somfáné
Tetény Gábor	Beregi S.	Benkőné P.
Bedő István	Hunyadi J.	István
Bösz, neje	Rontai B.	Czinka Panna
		Kápolnai J.
		Pál, barát
		Borbély S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

5113/1906. tkvi sz.

Arverési kérvénye a m. kir. kincstár végrehajtónak Tóth Imre és neje szapáryligeti lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtás ügyében.

Arverési hirdetmény.

A m. kir. kincstár végrehajtónak Tóth Imre és neje szapáryligeti lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási arverés 1081 kor. 8 fill. tőkekövetelés, 3 kor. már megállapított és a még felmerülő költségeknek ki-elégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. § alapján és a 146. § értelmében az aradi kir. törvényessék (a kisenői kir. járásbíró) területén levő Szapáryligeten fekvő a szapáryligeti 111 szíjkyben A. I. 1 3—6, 8—10 rdsz. alatt foglalt ingatlanra 1796 kor. ezenel megállapított kikáltási árban elrendeltetik.

Az arverés megtartására határidőül 1906. évi január hó 20 napjának d. e. 10 órája Szapáryliget község házához tüzetik ki.

Ezen arverésen a fent körül írt ingatlan a kikáltási árban alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becslésének 10 § át vagyis 179 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. november hó 1 én 3338. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes ér.ékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Kisjenő, 1905. évi szeptember hó 22-én.

Tabajdy,

kir. ítélő táblai bír.

Üzlet-átadás!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy 40 év óta fennálló kertészeti telepünket nyugalmamba vonulá-sunk folytán a mai napon átadtuk. Ezen alkalommal kedves köteleosságunknak tartjuk, hogy igen tisztelt vevőinknek hálás köszönetünket fejezzük ki azon jóakaratu támogatásukért, melyben bennünket oly hosszú időn át részesítették. Amidőn igen tisztelt vevőinktől szívélyes huc ut veszünk, eg.uttal bátorkodunk arra is felkérni, hogy nagybecsű bizalmukkal az új üzlettulajdonosokat is megtisztelni sziveskedjenek. Magukat szíves emlékezetükbe ajánlva maradunk

Scherhag Jakab és neje.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a mai napon Scherhag Jakab kertészeti telepét és virágüzletét átvettük és azt Scherhag J. utóda cég alatt tovább vezetjük.

Főtörökvésünk oda fog irányulni, hogy ezen üzletet eddigi jó hírnevéhez méltóan tovább vezessük és hogy a nagyérdemű közönség bizalmát és támogatását, lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett, minden tekintetben kiérdemelhessük.

A nagyérdemű közönség jóakaratu támogatásáért és partfogásáért esedezve, maradunk Arad, 1906. január hó.

125

mély tisztelettel

Schveffer és Vörös.

DELINKOVAC
POKORNY

Bejegyzett védjegy

Étvágygerjesztő kitünő ízű

ÜMÖS-LIKÖR

10 orvosilag legmélegebben ajánival

Kapható minden e szakmabeli üzletben, kávéházban s stb.

Próbacsomagok ára 2/100 vagy 2/500 fill. K 5-80 bérmentve.

Likörgyár r. t. Pokorný, Zágráb

Alapítástól 1862.

Ügyes képviselők kerestetnek!

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.
(a városházzal szemben.)

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,
um. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

3963

Következő

ujdonságok

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölsönkönyvtárába:

Sas Ede: Szürke vértanúk, Trollope: Sze-
met szemért, Chavette: Tolvaj-világ, Power:
A szárnyas koponya, Brand: Csodás erő,
Szabó: Sirva vigadok, Evers: Képek a régi
és új Romából, Mikszáth: A vén gazember,
May K.: A Kordillerákban, Vécseiné: Török
Klára házassága, Daudet: De Circe kisasszony,
Kálnoki: Az ördög bibliája, Büttner:
Szabadság, Róna: Tarasconi, Lengyel L.: Asz-
talos Pál, Krudy: A cirkuszkirály, Hermann O.:
Évike, Gaál M.: Anyai szív, Krudy: Diák kis-
asszonyok, Kemecsey: A kis király.

Németben: Stettenheim: Wippchens Rus-
sisch J. p. Kreg. Fowler Therncroft: Ein ge-
wagtes Spiel, Friedmann E.: Catilina, Liebes-
briefe: Napoleon an Josefine, Sand an Musset,
Wolf J.: Titi Eitenspiegel, Chantepierre: Eine
Heisatskomödie, Berach: Die Geschwister,
Stratz: Buch der Liebe, Hartleben: Das Ehe-
fest, Liebe kleine Mama, Ballesrem: Raoul,
Kahlenberg: Sieben Geschichten der Kolibri,
Ein Mann von Geiste, Bierbaum: Stella u. An-
tonie, France Anade: Die rote Lillie, Manteuffel:
Aus dem hohen Fels, Zobelitz: Besiegter Stein,
Bernhard M.: Die heilige Cecilie, X: Bekent-
nisse einer Princessin, Thoma: Lausbuben:
geschichten, Meggede: Modeste, Silgebauer
Götz Strafft III. (Im ergen Kreis), IV. Des
Lebens Kone, Heyking: Der Tag anderer,
Marni: Tagebuch Einer Verliebten, továbbá
számos francia és angol ujdonság.

Kölsöndij havi 1 kor. 20 fill., vagy köte-
tenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy
füzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Jacobi: A legvitézesebb huszár,
Huszka: Gül Baba, Fejér: Kültelki hercegnő,
Buttkay: Blygó görög, Raunau: Das Wäscher-
mädcl, Giordan: Caro mio ben, Zehrer: Fische
Geister, Wolf: Die neugierigen Frauen, Doczy
6 dal, Horváth: S-j édes anyám, Alföldi:
Betyár voltam, stb. stb.

Névjegyek

gyors és olcsó készítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

Kávéház megnyitás

Tisztelettel értesítem a n. érdemű közön-
séget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

Europa-kávéházat

mint megbízott elszámolásra átvettem, s azt
f. hó 13-án szombaton megnyitom.

Hosszu évek során át több elsőrangú üzletben
szerzett tapasztalataim hivatottá tesz arra, hogy
a n. érdemű közönség legmagasabb igényeinek
megfeleljenek fő törekvésem leendő, hogy ezen üz-
let régi jó hírnévét minden körülmények közt
fentta tsem pontos, előzékeny, szolid kiszolgálá-
ssal ezen üzletet a n. érdemű közönség
családi otthonukká tegyem.

Naponta zene. — Reggelig nyitva.

Társaságoknak külön helyiség fenntartva.

A legjobb kávéházi italok, válogatott magyar fajborok.

Hideg buffe.

A n. érdemű közönség becses pártfogását
kérve maradtam tisztelettel

Piros Gusztáv,

99

mint kávé megfizető.

A

Pesti Hazai Első
Takarékpénztár-

egyesület

által kibocsátandó

100 korona névértékű sors-

jegyekre előjegyzéseket

eredeti feltételek mellett és díjtalanul már
most elfogadok. 67

Walfisch Armin

bank- és váltóüzlete

ARADON.

Városi és vidéki telefon 129. szám.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legcsekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen
emészthető, soha sem okoz székrekedést. mind-
azáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.
Valódi oszákis
Hoff János
névvétele az oroszán-védjeggyel.
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 50
Mindenütt kapható.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, na-
ponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. január 13-án.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLÁSOK:

Helybeli iroda részére kereskedelmi végzett gya-
kornokot.

Helybeli ügynökségek részére két irodal gyakornok.
Több vidéki rőfős és vegyesüzlet részére a német
és román nyelvet értő segédek.

Vidéki rőfős-üzlet részére idősebb, a német nyelv-
ben jártas segédet.

Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes
segédet.

Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segé-
deket.

Vidéki rőfős- és fűszer üzletek részére több fiatal
segédet.

Vidéki faüzlet részére fiatal elárusított.

Vidékre a tót nyelvben jártas, rőfős és rövidára
szakmabeli segéd.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul
tudó segédet.

Vidéki vegyesáru üzlet részére comptoiristát.

A könyvelésben is jártas gépiró kisasszonyt hely-
beli iroda részére.

Vidéki fűszer és csemegeüzlet részére primeur se-
gédet.

ALLÁST KERESOK:

Mérlegképes könyvelő, aki közigazgatási, telek-
könyvi és biztosítási ügyekben is jártas.

Kereskedelmi iskolát végzett, a géplásban jártas
fiatalembert hivatalba, vagy nagykereskedéshez gyako-
nokul.

Kisebb-nagyobb üzletekben már működött fűszeres
segéd ilyenmü helybeli állás elnyerésére pályázik.

A fűszer és rőfős-áru szakban minden igényeknek
megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

121

Keppich Zsigmond,
elnök

Igen jó eredménnyel alkalmazzák
MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVIZ
a legújabb
megbotegedéstől,
a garat és hörgők
hurutjánál, tüdő- és
melhártya-gyulladásnál.

Nagy-Buttyini takaré- és előlegezési egyesület mint szövetkezet.

Meghívás

a „Nagy-Buttyini takaré- és előlegezési egyesület mint szöv.” által

folyó évi február hó 3-án délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartandó

1905. évi rendes közgyűlésére.

T á r g y:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tagú bizottság választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámadások jóváhagyása és a felmentvény megadása.
4. Egy felügyelő-bizottsági póttag választása.
5. Az igazgató tanácsosok fizetésének megállapítása.
6. Indítványok. Az elnöknek a közgyűlés előtt 6 nappal beadandók.

Zármérleg az 1905. évről.

Vagyon		Teher	
Készpénz 1905. decz. 31-én	2350 45	Törzsbetét	60037 70
Váltó	436686	Takarékbetét	102773 09
Előleg törzsbetétekre	9792	Tartalékalap	4593 62
Tisztviselői előleg	224	Arad-csan. Takarékp.	250000
Részvény és ingatlan	4710 14	Más hitelezők	10000
Óvások és perköltségek	89 14	Átmeneti kamatok	6000
Leltár leírás 10% 142:54 K.	1282 90	Nyeresség az 1905. évre	433404 41
	455114 63		21710 22
			455114 63

Nyeresség és Veszteség.

Tartozik.		Követel.	
Visszleszámitolási kamat	13599 06	Váltó kamat	49028 09
Takarékbetét számla	4752 08	Előleg kamat	329 70
Tisztviselők fizetése	5900	Házbor jövedelem	329 88
Adó	1502 64		49687 67
10% tőke kamat adó	722 26		
Leltár leírás	142 54		
Költség	1358 87		
Nyeresség az 1905. évre	27977 45		
	21710 22		
	49687 67		49687 67

N.-Buttyin, 1906. évi január hó 1-én.

Popper Ignác,
könyvelő.

Popa György,
pénztáros.

Megvizsgáltatott és a könyvekkel összehasonlítva helyesnek találtatott.

N.-Buttyin, 1906. évi január hó 2-án.

Dr. Fekete József,
vezérigazgató.

Kturszky Iván,
igazg. tan.

Bodea Gyula,
igazg. tan.

Dr. Dénes Jakab,
igazg. tan.

Felügyelő-bizottság:

Ezen mérleg-nyeresség-és veszteség-számlák a törvény és alapszabályok értelmében a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítva, helyesnek találtatott. — N.-Buttyin, 1906. évi január hó 11-én.

Kacsinka Árpád,
fel. biz. elnök.

Roth Henrik,
fel. biz. tag.

Bienenstock József,
fel. biz. tag.

Igazgatósági jelentés a február hó 3-ik napján tartandó közgyűlésre.

Intézetünket közelebbről érdeklő események a következők: A törzsbetevők közül az 1905. évben kilépett 2 tag 35 törzsbetéttel, új tagként belépett 3 tag 70 törzsbetéttel és így jelenleg van 38 tag 493 törzsbetéttel. Belépett új törzsbetét tehát 70, felmondott és visszafizettetett 35 törzsbetét.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-3 napi befecakendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásbau szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11. sz. és a legtöbb vidéki gyógyszerárában. 3889

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt

Magyarádi ó és pacsenyeborok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kaphatók

Winter Adolf

Ügyvédnél

Aradon, 2689

Deák Ferenc-utca 40. szám a.

LIQUEUR

BENEDICTINE
DE
L'ANCIENNE ABBAYE
DE FÉCAMP

Mindenütt kapható!

Aradon kapható: Éles Ármán csemegekereskedésében.
Főügynök: HANS HOTTENROTH, HAMBURG.

3241

Simén Béla,

tustyai birtokán

(Kunymegye, u. p. és vasuti állomás

Hátszeg)

van 1500—2000 métermázsza

jó széna és sarju

eladó.

109

Kinek szüksége van forduljon

Simén Béla

határszéll rendőrkapitányhoz,

lakik Beszterczen.

Rozsnyay Vasas China bora

kitűnő hatású gyógybor, vérszegénység, sápkór, idegesség ellen.

Fél literes nagy üveg ára 3 kor. 50 fillér.

SERAIL-CREME

nappali használatra.

Az arcot fehérré és üdévé teszi. Átlanosin elterjedt és kedvelt szer. Egy tévely ára 1 korona.

Köhögés, elnyálkásodás ellen kitűnő hatása a Rozsnyay-féle

HAJDU TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható valódi minőségben:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszerárában

170

Arad, Szabadság-tér.

Meghívó

a „Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság“

XVIII. évi rendes közgyűlésére,

mely 1906. évi január hó 28-án (vasárnap) délután 3¹/₂ órakor fog megtartatni Borosjenőn, az intézet helyiségében*)

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 tag választása.
  2. A mérleg-, veszteség és nyereség számla előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a tiszta nyereség mikénti felosztásáról szóló indítvány tárgyalása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.
  5. A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.
  6. A felügyelő bizottság díjazásának megállapítása.
  7. Az alapszabályok 22. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása. 105
- Borosjenő, 1906. január hó 12.

Az igazgatóság.

*) 24. §. Szavazati joggal a közgyűlésen csak az bír, aki részvényét a közgyűlés napjának délelőtti 9 órájáig a társaság pénztárába le nem járt szelvényeivel együtt letette és a közgyűlést megelőzőleg már egy hónappal nevére íratott a részvény.

Az előterjesztendő 1905. évi eredeti záró mérleg és veszteség- és nyereség számla az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt t. részvényeseink által bármikor megtekinthetők.

Mérleg-számla.

Vagyoni.				Teher.			
F. l. sz.		Kor.	f.	F. l. sz.		Kor.	f.
163	Pénztár készlet		4504 34	161	Részvénytőke		120000
176 és 169	Váltó kölcsönök		833670	155	Tartalékalap	60000	
172	Jelzálog kölcsönök		98708	154	Külön tartalékalap	4100	64100
174	Folyó-számla fedezet mellett... ..		145837 28	175	Takarék betét		488782 27
150	Értékpapír-számlán:			162	Visszszámított váltók		423901
	a) értékpapírok	1000		153	Letétek		25090
	b) ovadékok és letétek	25090	26090	166	Bizárolatlan tételek... ..		7063 97
165	Ingtalan (intézeti ház)		59000	164	Fel nem vett osztalék		36
				167	Óvásdíj alap		157
				159	Átmeneti kamatok		12210
				173	Nyereség áthozat	58 31	
					Nyereség	26409 07	26467 38
			1167807 62				1167807 62

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség.				Nyereség.			
F. l. sz.		Kor.	f.	F. l. sz.		Kor.	f.
170	Üzleti költségek		8824 92	173	Nyereség áthozat		58 31
171	T. betét kamat... ..		21491 64	168	Kamatok		63711 25
156	Adó... ..		6985 62				
173	Nyereség áthozat	58 31					
	Nyereség	26409 07	26467 38				
			63769 56				63769 56

Borosjenő, 1905. december 31.

A pénztárért:

Strausz Gyula, s. k.

A könyvelésért:

Krizsán János, s. k.

Karton Aladár, s. k.

vezérigazgató.

Br. Solymosy Lajos, s. k. Dr. Csillag Ignác, s. k. Fajér György, s. k. Gr. Königsberg Fidél, s. k.
ig. elnök. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Schreyer Jakab, s. k.

ig. tag.

Vertán Ernő, s. k.

ig. tag.

Jelen mérleg számlát, — valamint veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk s mindenben helyesnek találtuk:

Frisch József, s. k.
fel. biz. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy

Állatkitömő

praeparatoriumomat

Szabadság-tér 1. sz. (Herzól-ház) alá helyeztem.

Ajánlkozom madarak és emlősök természetű és tartós praeparálására, vadfejek, szobadiszek, függővadak, szőnyegek, agancsok felszerelését, koponya utántakot, továbbá iskolák részére a legkülönbözőbb természetani tanszerek készítését, esontvázak és formol praeparátumok.

A nagyerdemű közönség szíves pártfogását és becses megbízását kérem

kiváló tisztelettel 2423

Posner Bódog.

Kitömésre alkalmas frissebb lőtt madarakat veszek. — Legmagasabb elismerések.

Schönbrun Samu

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Miksa-utca 1. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Miksa-utca 1. sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

szabó-üzletet

nyitottam, ahol mindennemű polgári és egyenruha rendelések a legújabb divat szerint elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel 2430

Schönbrun Samu

polgári és egyenruha szabó

Arad, Miksa-utca 1. sz.

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható

Pollak Sándor

törtemencze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206 - 255

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy u. 28 sz. lakásomban. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtám vezet. 84

Gyakornok,

ki magyar és német levelezésben teljesen jártas

azonnal felvétetik,

ki gabonaüzletben már alkalmazva volt, előnyben részesül.

SEIDNER RUDI,

Arad. 106

APRÓ HIRDETÉSEK.**Egy 22 év óta fennálló**

jóforgalmu vegyeskereskedés más vállalat miatt sürgősen átadó. Czim a kiadóhivatalban. 74

Zongora órát

adok szerény díjazás mellett. Czim: Eötvös utca 7., ajtó 2. 77

Heiman János

mészáros és hentes, Forray-utca gróf Nádasdy-palota. Ajánlja naponta a legjobb minőségben ki mért friss húsokat. Pontos kiszolgálás. — Becses pártfogást kér, Heiman János. 8103

Pécskai-ut 1a. sz.

házban egy 20 év óta fennálló igen jó forgalmu szatocsüzet, dohány és italmérési joggal, 1906. május 1-től házzal együtt bérbe, avagy örök áron is eladó. Czim a kiadóban. 26

Hehs Victor

törvényszéki bejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tököly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapítatott 1898. 200

Kiadó

május 1 ére egy szép 4 szobás lakás a hozzátartozókkal együtt. — Ugyanott 4 lóra istálló és kocsiszín is kiadó. — Leiningen utca 6., a vasut közelében. 103

Üzleti könyvek

és irodai cikkek elsőrendű minőségben igen olcsó áron kaphatók Kerpel Izó könyv- és papírkereskedésében, Aradon. 2569

Kiadó lakás!

2 szoba és konyha mellékhelyiségekkel február 1 ére kiadó Csiki Gergely utca 10. szám alatt. 55

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papírkereskedés. 235

Könyvelő,

teljesen megbízható nagyobb ipar-telep irodájába keresetlik, jó referenciával rendelkezők előnyben részesülnek. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével, ellátással vagy anélkül „Ügyes” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 118

Czukorrópa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononként Kurtiás állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínen Iratoson hidmérlegelve, eladó. Bővebbet Hámory gazdaság Arad, telephon 229. 110

Hegyi borok!

Ó-fehér bakator, Riesling, vörös gyógyborok, ugyszinté ujborkok a a legjobb minőségben kaphatók Palkó Lázár bortermelőnél, Pankotán. 115

Aradmegyében,

legnagyobb forgalmu mezővárosban egy igen jól jövedelmező kézmű-, női és férfi divatüzlet átadó. Közlelbbi czim a kiadóhivatalban. 115

10 szobás lakás

minden hozzátartozó mellékhelyiséggel Andrássy-tér 20. sz. I. emelet azonnal, vagy május hó 1-től kiadó. 117

3 csinosan butorozott

szoba külön-külön bejárattal Zel-tán utca 2 ik szám alatt azonnal kiadó. 119

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

A ki jó

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 fillérért egy üveg 241

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom tea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Tudomásul hozom a nagyérdemű sérvszenvédőknek, hogy felesleges Budapest vagy Bécsből

SÉRVKÖTŐT

hozatni, mivel itt egy szakértő dolgozik, ki azon városokban számos éveken át működött és azon tapasztalatban részesült, hogy képes a legsúlyosabb sérvésre sérvkötőt készíteni, mely megfelel a cőlnak, én véletlenül jöttem vele össze és csináltattam egy dupla sérvkötőt, melylyel nagyon meg vagyok elégedve. Múltóztassanak ezen helyb li születésű magyar embert b. pártfogásuk a részeseit, mert megérdemli, én St. m bátran merem ajánlani.

Kovács Lajos, keztyűs

ARAD, Szt.-Péter-tér 8. 8109

500 koronát

fizetek annak, aki **Bartilla**-fogvizének használatát mellett, üvegje 70 III. valaha lemett fogtájást kap, vagy a szája büzlök (Coomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A. örökösök**, (R. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommergasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerertárban, különösen **Földes Kelemen**nél, Deák Ferencz-utca 11. sz. és **Majcs Árpád**nál, Andrássy-tér 21. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla**-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentésért díjaztatnak. 271

Hány óra van!

csak akkor tudja meg, ha . . . . .

SZILÁGYI MÁRTON

újjonnan megnyitott és gyárilag berendezett óra-javító műhelyében javíttatja meg az óráját, hol mindennemű órajavítás kivétel nélkül, gyorsan és pontosan, egy évi jótállás mellett csak 90 krajczár. — Egy óraüveg 10 kr. Mutató 5 kr. Ugyanott kaphatók a legjobb minőségű zseb- és falórák barmulatos olcsó áron. 2823

Szilágyi Márton,

mű-órák

Vörösmarthy-utca 3. sz., a színházzal szemben. 122

Üzletvezetőt

keresek vaskereskedésem önálló vezetésére azonnali belépésre. Czim a kiadóhivatalban. 111

Nagymennyiségű plépánt

eladó az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

2789—1905. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1905. V. 1878/6. számú végzése által Limbeck János aradi lakos jelentkezésére és több végrehajtók javára Sárosi Vida István és neje aradi lakosok ellen 200 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1182 koronára becsült könyvkötői gépek, butorok és más egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Weitzer János-u. 2 sz. a. 1906 évi január 15 ik napjának d. e. 9 órája és folytatólag Sarkad Halász-utca 20. sz. a. leendő eszközlésére 1906. évi január hó 15 napjának délelőtt 11 óraja natáridőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron átul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1905. évi december hó 30. napján.

Györffy Arnold,

bíróági végrehajtó.

MEGHIVÁS

az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság által tolyó évi január hó 28-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó

XXXVI-ik évi rendes közgyűlésre.**NAPIREND.**

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1905. évi zárszámadásokról és indítványa a tiszta nyereség felosztásáról.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. Két igazgatótanácsosi tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, a kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében f. évi január hó 27. déli 12 óráig az intézet pénztárnál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1906. évi január hó 14-én.

121

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Jegygyűrűk!

és mindenemű ékszerek **14 karatos** aranyból és **finom** ezüstdől, ugyszintén **arany**, ezüst, **orosz tulaezüst** és mindenemű **fém** és **inga**, **fali**, **ébredő órák** rendkívül **nagy választékban**, **olcsó árak** mellett **kaphatók**

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznei

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 934

Építetők szives figyelmébe!**Vandracsek Ignác**

képesített kőművesmester és építészeti vállalkozó

Aradon, Választó-utca 62b. sz.

alatt. Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki építő közönség figyelmébe minden a kőműves-szakmába vágó munkák elkészítésére u. m. bérházak, magánépületek, nyaralók és gazdasági épületek felépítésére, ugyszintén régi épületek átalakítását és tatarozását **jutányos árak** és **jótállás** mellett elvállalom.

Terv és költségvetés készítését a **legjutányosabb árak** mellett **elfogadok.** 3077

Bogdánovits Mihály

épület és bútortor asztalos

Aradon, Demeter-utca 37. sz., saját ház.

Elvállal épület és bútortor, kirakato-
kat, iroda és bolti berendezések teljes el-
készítését.

Kiválóan ajánlom az építő nagyköz-
önség szives figyelmébe műhelyemben
készítendő s házépítéshez szükséges asz-
talos munkáimat. — Ugyszintén bútorokban
nagyban megrendeléseket is elfogadok.
Vidéki megrendeléseket is elfogadok és
azok gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Elvállal mindentféle javításokat.

Szolid áram mellett a nagyközönség
szives bizalmáért esedezem

Kitünő tisztelettel
Bogdánovits Mihály,
Demeter-utca 37.

2444

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Aradon, Atsél Péter-utca 2. sz. alatt (Zrínyi-utczal bejárati) egy**

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzintézet megbízásából, mely intézet jogügyi képviselőjével **Dr. Heppes Béla** aradi ügyvédet bízta meg.

Nyújtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzintézeteknél olcsóbb feltételek mellett **öldbéli ingatlanokra és bérházakra** akár amortisatió-
nalis, akár egyéb lejáratu jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a
arejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyújtok tisztviselői kölcsönt a legkülansabb módon 5—15 évi időre ka-
tonatiszteknek, állami, megyei, városi, vasuti és nyugdíjgényvel bíró magán-
hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül
nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönve-
vőt nem terheli.

Elvállalokingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonat-
kozó megbízásokat.

Elvállalok bir okoknak parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy
eszerint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelezővédegyeletnél és a „Wiener Creditoren-
Verein“-nál lévő összeköttetéseimnél fogva egyeztetéseket a legkülansabb fel-
tételek mellett.

Tisztelettel

Robitsek Kálmán,

2803

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája.

Üzlet áthelyezés!**KÖTELES IMRE**

épület-, bútor- és portál-asztalos

Aradon, Halász-utca 9. sz.,

Domány ház.

Elvállal minden az épület, bútor- és
portál-asztalos szakmába vágó mun-
kákat, u. m.: **épület-munkákat,**
üzleti berendezéseket, portálok
felállítását, konyha, salon- és
háló-szoba bútor berendezését
jutányos árak, pontos és gyors kivitelben,

Tervrajzokat díjmentesen készítek.

A nagyérdemű közönség szives
megrendelését kérve 2459

tisztelettel

Köteles Imre,

épület-, bútor- és portál-asztalos.

Fényképészeti műterem

ujjonnan berendezve

Aradon, Szabadság-tér 16. sz.

Domány-palota.

A technika legújabb gépezetével
felszerelve, a hol a legtartósabb s
a legjobb fényképek készítettnek,
legolcsóbb árak mellett.

Karácsonyi és ujévi ajándéku

legalkalmasabb egy

sikerült jó fénykép

és ezt legolcsóbban készíti

Sziklay Péter,

fényképész.

1238

Szabadság-tér 16. Domány-palota.

Globin

minden fáradtság nélkül

pompás fényt ad!

A bőr puha és tartós lesz

Egyedüli gyárás: 5802

Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Leipzig.

Meghívó**a farsangi tárlatra!**

**Felhivom az igen tisztelt helybeli és vidéki vevő közön-
ség becses figyelmét, méltóztassék az idei fényes farsangi
kiállításomat megtekinteni. Az idén az ujévi kiállításon
az elképzeltet legizléseesebb tárgyakkal oly fényesen
felhalmoztam, mint még soha!**

Az árak elvből az idén meglepő olcsók!

Tisztelettel

FISCHER ezelőtt PORTER

Nagy áruház.

2089